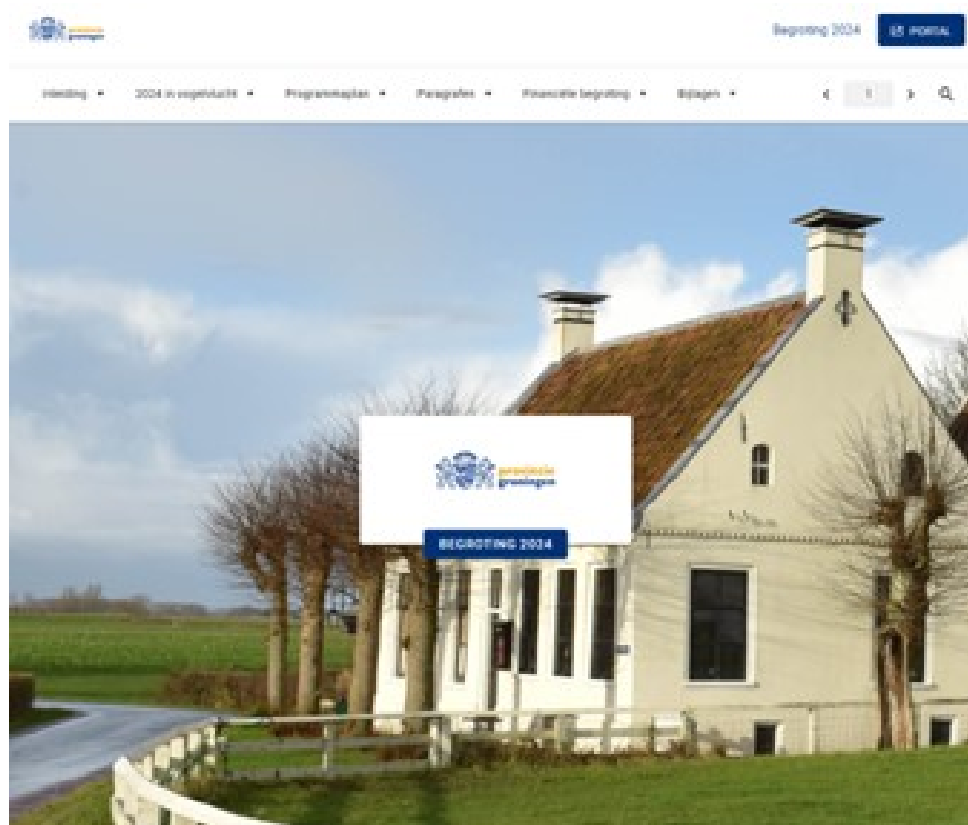

BEANTWOORDING STATENVRAGEN

BEGROTING 2024

NAJAARSMONITOR 2023

Inhoudsopgave

Statenvragen per fractie

1. BBB.....	3
2. PvdA.....	22
3. GroenLinks	25
4. ChristenUnie	26
5. SP	29
6. D66	36
7. Partij voor de Dieren	58
8. PVV.....	60
9. Volt.....	62
Bijlage - Korting autonome taken Begroting 2024	67

1. BBB

Vraag 1

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Ruimte en water / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Ruimtelijke ontwikkeling / Beleidsdoel Ruimtelijke kwaliteit

Als indicator wordt het aantal verkochte kavels GREX Blauwe Stad in 2024 van 38 kavels gepland. Deze verkopen betreft een streefaantal.

Vraag:

Op basis waarvan komt deze inschatting komend jaar tot stand?

Zijn er geen tegenvallers bij de kavelverkoop 2024 e.v. te voorzien door de aanzienlijk hogere leenrente en economisch meer uitdagende tijd met hoge inflatie?

Antwoord

De verwachtingen met betrekking tot het aantal te verkopen kavels is in beginsel een afspiegeling van de geplande investeringen zoals opgenomen in de grondexploitatie Blauwestad (Grex). Deze investeringen bepalen immers het aanbod van het kavelareaal. Het aanbod van deze kavels bestaat enerzijds uit vrije kavels (kavel zonder woning) en anderzijds uit projectmatige kavels. Projectmatige kavels zien op een in samenwerking met een projectontwikkelaar gerealiseerd deelgebied (verkaveling en openbare ruimte) waarbij de kavels zijn gereserveerd ten behoeve van de bebouwing met een of meerdere woningtypes. Jaarlijks, aan de hand van de (geplande) ontwikkeling/investeringen en de verkoopresultaten in het lopende boekjaar, trachten wij het streefcijfer (voor het komende jaar) zoveel als mogelijk in lijn te brengen met de economische realiteit. Daarbij wordt tevens gekeken naar het aantal lopende projectmatige ontwikkelingen en de aanwezigheid van het aantal opties. Zo is begin 2023 de verwachte kavelverkopen voor 2024 op 38 kavels bepaald, waar de realisatie in het jaar 2022 nog op 123 kavelverkopen lag. Eind 2022/begin 2023 is/werd een dalende trend waarneembaar in het aantal verkopen en aanwezige opties. Stijgende rentes, een hoog inflatiecijfer en onzekerheid over economische en maatschappelijke ontwikkelingen zijn daarin bepalende factoren. Op dit moment denken wij dat het streefcijfer van 38 kavels voor het jaar 2024 te realiseren is. Jaarlijks wordt de grondexploitatie aan u als Staten voorgelegd ter vaststelling waarbij alle actuele ramingen ook getoetst worden door EY REAS.

Vraag 2

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Ruimte en water / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Waterbeheer / Beleidsdoel Duurzaam gebruik grondwater

Bij Programmadoel Waterbeheer/Duurzaam gebruik grondwater wordt een trendmatige verandering grondwaterstanden als indicator opgenomen waarbij een verandering van meer dan 0 cm per 10 jaar als uitgangspunt geldt?

Vraag:

Leidt bij een dergelijke 0-indicator elke minimale afwijking tot een trendmatige verandering?

Is deze indicator wel reëel als een uitgangspunt?

Antwoord

Niet iedere minimale afwijking leidt tot een trendmatige verandering. Gekeken wordt naar de metingen over een langere periode en over meerdere locaties, waarbij ook nog gecorrigeerd wordt voor neerslag en verdamping. Een keer op een locatie een kleine afwijking heeft niet of nauwelijks effect op de trend. Een grotere eenmalige afwijking kan mogelijk een klein effect hebben op de trend, maar zal ook weer dempen in de jaren daarna.

Vraag 3

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Ruimte en water / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Waterbeheer / Beleidsdoel Waterveiligheid

Bij de registratie waterkeringen in de jaren 2021 t/m 2023 die voldoen aan de veiligheidsnorm worden de drie jaren (2021-2022-2023) opgesomd: 1153-1101-1159.

Vraag:

Klopt het getal 1101 in het boekjaar 2022?

Zo ja, wat was de reden dat veel meer waterkeringen niet aan de veiligheidsnorm in het boekjaar 2022 voldeden?

Antwoord

De getallen kloppen. Naast dat er waterkeringen zijn versterkt, hebben de waterschappen in 2022 de zesjaarlijkse toetsing van de waterkeringen afgerond. Daarbij is 58 km afgekeurd. De meeste waterkeringen worden afgekeurd omdat ze te laag zijn geworden door veenoxidatie en inklinking. Voor 2023 zijn nog geen gegevens bekend. De waterschappen willen de meeste keringen binnen drie jaar versterkt hebben. In de voortgangsrapportage en de bestuurlijke voortgangsgesprekken zien we toe op de voortgang van de versterkingen.

Vraag 4

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Milieu en energie / Inleiding

De provincie streeft energieneutraliteit in 2035 na voor haar eigen eigendom (waar de provincie zelf invloed op heeft). Aangegeven wordt dat de provincie hierin een voorbeeldfunctie wil blijven vervullen. In Hoofdlijnenakkoord staat dat de provincie geen koploper wil zijn als het peloton niet kan volgen (p. 6. Coalitieakkoord).

Vraag:

Hoe verhoudt het streven van de spoedige energieneutraliteit en de voorbeeldfunctie als provincie willen zijn zich tot het genoemde uitgangspunt in het nieuwe Hoofdlijnenakkoord?

Antwoord

Het streven naar energieneutraliteit in 2035 voor ons eigen eigendom komt voort uit de Klimaatagenda die in 2020 door PS is vastgesteld. Wij kunnen hiermee invulling geven aan een voorbeeldfunctie zonder dat daar verplichtingen richting anderen van uitgaan. We blijven binnen onze eigen invloedssfeer en laten zien wat er mogelijk is. Het peloton hoeft dus niet te volgen.

De provincie Groningen heeft de afgelopen periode al veel gedaan om haar eigen eigendom om energieneutraliteit te realiseren, neem bijvoorbeeld het pand van het provinciehuis, in mei 2022 heeft het provinciehuis de sprong gemaakt van label C naar label A++ door vergaande isolatiemaatregelen, installatie van warmtepompen en gebruik van hernieuwbare elektriciteit (<https://www.provinciegroningen.nl/actueel/nieuws/nieuwsartikel/energielabel-a-voor-provinciehuis-groningen/>), het wagenpark, en het is doorgevoerd in het provinciale beleid.

Ook in de komende periode willen we hier verder aan werken maar dit uiteraard in lijn met het hoofdlijnenakkoord en geldende wet- en regelgeving voor inkoop/aanbesteding.

Vraag 5

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Milieu en energie / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Energie en klimaat / Beleidsdoel Energietransitie

Bij het programmadoel energie en klimaat wordt 5,7 TWh in 2030 als te realiseren productie hernieuwbare energie genoemd.

Vraag:

Is dit een reële indicator gezien de beperkt gerealiseerde TWh indicatoren in de Najaarsmonitor 2023 (1,73 TKh)?

Antwoord

In 2021 hebben Provinciale Staten Groningen ermee ingestemd om als RES-regio Groningen aan het Klimaatakkoord bij te dragen. In de RES 1.0 deed de RES-regio Groningen het bod om vanaf 2030 jaarlijks ten minste 5,7 TWh aan hernieuwbare elektriciteit op te wekken met zon en wind op land (en een deel grootschalig zon op dak).

In de [brief aan PS](#) van eind april (documentnummer 2023-043789) hebben we beschreven dat we op koers liggen voor opwekken van hernieuwbare elektriciteit op land ligt in de RES-regio Groningen. In de afgelopen periode (tussen vaststellen RES 1.0 en voortgangsrapportage RES 2.0) is verdere voortgang geboekt met de duurzame opwek van elektriciteit op land. Driekwart van het bod dat we in de RES 1.0 gedaan hebben, is inmiddels gerealiseerd. Voor het resterende deel zitten er genoeg projecten 'in de pijplijn' om ons bod in 2030 te halen.

De indicator uit de Najaarsmonitor 2023 is verwarrend. In de najaarsmonitor hebben wij verklaard dat met ingang van de Begroting 2024 deze eigen indicatoren niet meer worden opgenomen, aangezien deze indicatoren behoren bij de afgelopen collegeperiode, met uitzondering van de RES: 5,7 TWh duurzame energie in 2030. De RES-indicator wordt wel opgenomen in de Begroting 2024, hierbij wordt verwezen naar de RESGroningen.nl. De komende periode wordt het hoofdlijnenakkoord verder uitgewerkt, wat moet resulteren in een uitvoeringsprogramma 2024/2025. Mogelijk volgen hieruit nieuwe eigen indicatoren, die worden dan vervolgens opgenomen in de eerstvolgende P&C-cyclus.

Vraag 6

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Milieu en energie / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Milieu / Beleidsdoel Milieukwaliteit

Wat is de status van het onderzoek naar asbestsaneringen van de daken bij de agrarische bedrijven conform een soortgelijk onderzoek door de provincie Drenthe i.s.m. LTO Noord?

Antwoord

Het onderzoek is in voorbereiding, hierover is gesproken met LTO Noord. Naar verwachting kunnen we binnenkort onderzoeksopdracht vaststellen die in 2024 zal worden uitgevoerd.

Vraag 7

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

Bij programma Natuur (NNN) wordt bij resultaat 2024 130 ha voor herinrichting natuur genoemd: 115 ha nog te verwerven waarvan 20 ha nog moet worden gefinancierd vanuit het Hoofdlijnenakkoord wordt vermeld in de toelichting.

Vraag:

Zijn voor de verwerving van 95 ha (115 ha/-20 ha te realiseren dekking middelen hoofdlijnenakkoord) reeds de middelen beschikbaar gesteld aan Prolander als de uitvoeringsorganisatie?

Antwoord

Bij het opstellen van de begroting is al rekening gehouden met de prognose van Prolander inzake aankoop en inrichting. Jaarlijks sluiten we een prestatieovereenkomst met Prolander over de inzet van uren en middelen. Dit vormt de basis voor de initiële begroting. Binnenkort zal de definitieve prestatieovereenkomst 2024 van Prolander ter goedkeuring worden voorgelegd aan Gedeputeerde Staten en heeft Prolander groen licht voor de uitvoering.

Vraag 8**Vraag over Begroting 2024**

Programmaplan / Bereikbaarheid / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Mobiliteit / Beleidsdoel Publieke mobiliteit

Verwacht wordt dat in 2025 de reizigersaantallen OV weer op het pre-corona niveau van 2019 zullen zijn.

Vragen:

- Op basis waarvan wordt deze aannname gedaan?
- Bij de eigen indicatoren wordt in kolom 2024 (reizigersgroei/punctualiteit) niets ingevuld. Het jaar 2025 is wel ingevuld. Missen hier de streefgetallen m.b.t. de begroting 2024?
- Wat is de impact op deze uitgangspunten in de begroting 2024 als gevolg van de recente Tweede Kamer besluitvorming (die Kabinet overneemt) om aan het OV vanaf 2024 structureel 300 mln extra subsidie van het Rijk beschikbaar te stellen?

Antwoord

- De aannames zijn op basis van prognoses van het Kennis Instituut Mobiliteitsbeleid. Daarnaast worden landelijk ook de werkelijk gerealiseerde reizigersaantallen van alle vervoerders en de trend gevolgd.
- De streefwaarden voor het jaar 2024, zijn per abuis niet toegevoegd. Onderstaand is de tabel toegevoegd met de indicatoren die beschikbaar zijn voor 2024.
- Op dit moment is nog niet eenduidig aan te geven wat de impact is van het recente besluit van de Tweede Kamer om vanaf 2024 landelijk structureel € 300 miljoen beschikbaar te stellen aan het OV. In onze brief van 31-10-2023 met documentnummer 2023-107734 met Onderwerp 'OV-bureau Groningen Drenthe; voorgenomen tarieven 2024 en stand van zaken financiële situatie', wordt de huidige stand van zaken nader toegelicht.

Indicatoren							
	Realisatie		Streefwaarden				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Verplichte indicatoren (BBV)							
Klantwaardering regionaal openbaar vervoer waarvoor provincie concessie verleent (trein respectievelijk bus) ¹⁾	7,7 resp. 8,1	7,4 resp. 7,9	7,5 resp. 7,5	7,5 resp. 7,5	7,5 resp. 7,5		
Landelijke waarde	7,9	7,5 resp. 7,9					
Eigen indicatoren							
Reizigersgroei HOV ²⁾ (2019: 265,5 miljoen)			90% t.o.v. 2019	93% t.o.v. 2019	gelijk aan 2019		
Reizigersgroei OV geheel ²⁾ (2019: 273,5 miljoen)			90% t.o.v. 2019	93% t.o.v. 2019	gelijk aan 2019		
- HOV: trein (reizigerskilometers) ²⁾ (2019: 247,5 miljoen)	130,5 mln.	185,0 mln.					
- HOV: bus (passagiers) ²⁾ (2019: 13,0 miljoen)	6,6 mln.	10,2 mln.					
- Overig OV (GD en KLOV) (passagiers) ²⁾ (2019: 13,0 miljoen)	6,8 mln.	9,7 mln.					

Punctualiteit trein en bus:							
- Percentage treinen dat maximaal binnen 180 seconden (3 minuten) aankomt op de eindbestemming en hoofdstation Groningen	95,4% 3)	94,3% 3)	95%	95%	95%		
- Percentage treinen komt maximaal binnen 300 seconden (5 minuten) aan op de eindbestemming en hoofdstation Groningen	97,9% 3)	97,3% 3)	99%	99%	99%		
- Percentage van de bussen dat te vroeg vertrekt van knooppunten (stations en hubs)			0%	0%	0%		
- Percentage van de bussen dat maximaal binnen 180 seconden (3 minuten) aankomt op de knooppunten (stations en hubs)			100%	100%	100%		
Hubs:							
- Percentage dat voldoet aan de kwaliteit die is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit [fase 2]			20%	50%	100%		
- Percentage Groninger hubs waarop deelmobiliteit wordt aangeboden			5%	15%	30%		
- Waardering hubs door gebruikers rapportcijfers			6,5	6,8	7,0		

Vraag 9

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Bereikbaarheid / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Mobiliteit / Beleidsdoel Slimme en groene mobiliteit

Groene mobiliteit: Aanbesteding van vier nieuwe waterstofbatterij-treinen gepland begin 2024.

Vraag:

Welke entiteit verricht de aanbesteding en/of jaarlijkse exploitatie van de nieuwe treinen?

Aangegeven wordt dat met de vervoerder wordt samengewerkt. Maar plaatst de vervoerder ook de tender voor de treinen?

Antwoord

Ja. Arriva stelt samen met de provincie het programma van eisen op en verzorgt de tender (doet de aanbesteding).

Vraag 10

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Financiering / Toezicht liquiditeitspositie en renterisiconorm en Uitgezette middelen treasury / Opgenomen middelen

Er wordt aangegeven dat in 2022 een lening bij de Europese Investeringsbank (EIB) van 20 mln door de provincie is afgesloten en dat de rentelasten (bij opname van tranches van de lening in 2024) worden gedekt binnen de reguliere middelen voor treinvervoer.

Vraag:

Is deze in 2022 afgesloten lening EIB specifiek voor de aanschaf van de vier nieuwe waterstofbatterij-treinen? Welke rol heeft de concessiehouder en vervoerder Arriva hier concreet in?

Antwoord

Het afsluiten van een lening bij de EIB van € 20 miljoen was een voorwaarde om in aanmerking te komen voor een Europese subsidie van Cinea voor de aanschaf van de vier nieuwe waterstoffreinen. Cinea heeft voor de meerkosten van vier waterstoffreinen ten opzichte van vier dieseltreinen, een subsidie van € 5,8 miljoen aan ons toegekend.

De lening bij de EIB is specifiek voor de vier waterstoffreinen. De lening is door de EIB toegekend, maar er is nog geen gebruik van gemaakt. De lening is niet nodig voor de financiering van de vier waterstoffreinen. Met Arriva is namelijk afgesproken dat zij een groot deel van de investeringskosten voorfinancieren. Via een verhoging van de jaarlijkse exploitatiekosten worden deze investeringskosten door de provincie aan Arriva vervolgens vergoed.

De concessiehouder Arriva heeft geen directe rol bij de lening van de EIB.

Bij Cinea is onlangs de vraag neergelegd of de Europese subsidie voor de meerkosten van de vier waterstoffreinen in gevaar komt, als de provincie Groningen geen gebruik maakt van de toegekende lening van de EIB. Wegens de gestegen rentevoet, willen wij namelijk geen gebruik maken van de lening. Er zijn dan geen rentelasten van de EIB-lening voor de provincie.

Vraag 11

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Bereikbaarheid / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Mobiliteit / Beleidsdoel Slimme en groene mobiliteit

Fieldlab autonoom vervoer. De aanschaf en het testen met een nieuwe drone die 200 kg kan vervoeren.

Vraag:

Heeft het fieldlab locatie GAE hierin ook een actieve rol (als start- of landingslocatie voor het testen van de nieuwe drone voor dergelijk zwaar luchtvervoer)?

Antwoord

Een drone die tot 200 kg kan vervoeren, kan op meerdere plekken en routes in onze provincie belangrijk/nuttig zijn tot en met bijvoorbeeld het vervoer van goederen naar de Waddeneilanden. Zowel in de fase van het testen van dit type drone als wanneer de ontwikkeling zo ver gevorderd is dat het standaard mogelijk is om deze drones in te zetten, kan de luchthaven van GAE zeker een rol spelen. Dat heeft het bij eerdere testen met kleinere drones met minder payload ook al gedaan. Dan gaat het bijvoorbeeld om het testen van de drone qua techniek, het vliegen in zicht en buiten zicht van de dronepiloot en de communicatie met de luchtverkeerstoren en ander vervoer door de lucht (vliegtuigen, traumahelikopter, etc.). De eerste testvluchten met dit type drone zullen echter waarschijnlijk plaatsvinden op het vliegveld bij Stadskanaal, omdat deze meer afgelegen ligt en er daardoor minder risicofactoren zijn.

Vraag 12

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Bereikbaarheid / Wat mag het kosten?

De tabelregel Lasten publieke mobiliteit (OV) vertoont vanaf 2026 een jaarlijkse afname in de totale lasten.

Vraag:

Kunt u deze begrote reducering van publieke OV lasten nader toelichten?

Antwoord

Dit heeft te maken met de voortgang en afronding van het project Groningen Spoorzone en bouwstap 1 van de Wunderline. In de lasten van Publieke Mobiliteit zijn ook de bijdragen aan infrastructurele projecten ten behoeve van Publieke Mobiliteit opgenomen.

Vraag 13

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Economie / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Economie en werkgelegenheid / Beleidsdoel Arbeidsmarkt

De verplichte BBV indicator Bruto arbeidsparticipatie (werkgelegenheid) loopt terug van 73% in 2022 naar 68% in 2023.

Vraag:
Kunt u dit toelichten?

Antwoord

Bij het jaar 2023 is de streefwaarde voor 2023 opgenomen, niet de realisatiewaarde voor 2023. De realisatiecijfers van 2023 zijn nog niet gepubliceerd door het CBS. Het voorlopige cijfer van het tweede kwartaal 2023 is 73,5%.

Vraag 14

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Economie / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Economie en werkgelegenheid / Beleidsdoel Vestigingsklimaat

De BBV indicator groei Bruto Regionaal Product inclusief aardgas verminderd met 2% in 2023 t.o.v. 2022.

Vraag:
Is dit uitsluitend het resultaat van de stopzetting van de gaswinning in 2023?
Kunt u deze indicator nader toelichten?

Antwoord

Bij het jaar 2023 is de streefwaarde voor 2023 opgenomen, niet de realisatiewaarde voor 2023. De realisatiecijfers over 2023 zijn nog niet bekend waardoor het vergelijk tussen 2022 en 2023 nog niet gemaakt kan worden. (Zie ook Najaarsmonitor 2023.)

Met deze indicator (BRP) wordt het volgende aangegeven: De totale geldwaarde van alle goederen en diensten die door een gebied (regio) in een jaar worden geproduceerd.

Vraag 15

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Economie / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Economie en werkgelegenheid / Beleidsdoel Vestigingsklimaat

De eigen indicator groei Bruto regionaal product exclusief aardgas is vanwege geheimhouding aardgasopbrengsten vanaf 2024 niet meer mogelijk.

Vraag:
Hoe moet eenmalige realisatiewaarde van 1,4% in 2023 in de tabel geïnterpreteerd worden?

Antwoord

Bij het jaar 2023 is de streefwaarde voor 2023 opgenomen, niet de realisatiewaarde voor 2023. Echter, zoals aangegeven is vanwege geheimhouding van de aardgasopbrengsten geen data meer beschikbaar over BRP exclusief aardgas. Realisatiecijfers zijn dus niet meer beschikbaar. Daarom zijn voor 2024 en verder ook geen streefwaarden meer opgenomen. (Zie ook Najaarsmonitor 2023.)

Vraag 16

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Cultuur en maatschappij / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Cultuur / Beleidsdoel Cultuur

Vragen:

- Vormen de genoemde nieuwe Fair practice Code, governance code cultuur en code diversiteit & inclusie nieuwe uitgangspunten bij toekenning van subsidies vanuit de provincie of is dit een nieuw landelijk Rijksvoorschrift aan alle provincies?
- Gelden de nieuwe vereisten voor toekenning van cultuursubsidies met betrekking tot boekjaar 2025 of met betrekking tot boekjaar 2026 (mede in relatie tot een tijdige aanpassing hiervoor bij de subsidieontvangende organisaties)?

Antwoord

De Governance Code Cultuur (2006), de Code Diversiteit & Inclusie (2011) en de Fair Practice Code (2020) spelen al geruime tijd een rol in de cultuursector en worden in toenemende mate betrokken bij de beoordeling van subsidie-aanvragen door de verschillende overheden, geagendeerd vanuit het Rijk. Provinciale Staten stelden in 2019 het Strategisch Beleidskader Cultuur 2021-2028 *Wij zijn cultuur!* vast, inclusief de criteria behorende bij het aanvraagproces voor verlening van meerjarige subsidies. Onderdeel van de toelatingscriteria vormden toepassing van de drie landelijke codes volgens de principes pas toe en leg uit (Governance Code Cultuur) en pas toe of leg uit (Fair Practice Code en Code Diversiteit & Inclusie).

Wat betreft de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie werd in het Strategisch Beleidskader reeds opgemerkt dat de Provincie Groningen zich realiseert dat de periode van één uitvoeringsprogramma organisaties onvoldoende tijd zou bieden toe te groeien naar volledige toepassing van beide codes. De Kunstraad Groningen constateerde bij de beoordeling van de aanvragen in 2020 knelpunten op het gebied van de codes: instellingen onderkennen het belang, maar vertaalden dit onvoldoende in hun begrotingen. Voor de Provincie Groningen was dit aanleiding om budget te reserveren in het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024 ter stimulans van de implementatie van de drie codes. Dit resulteerde onder meer in een programma van ATANA-Noord gericht op diversiteit in besturen en raden van toezicht en een pilot met Kunsten'92 met een Fair Practice Toolkit.

Omdat het Strategisch Beleidskader Cultuur is vastgesteld tot en met 2028, zullen de drie codes ook in de aanvraagronde voor meerjarige subsidies voor de periode 2025-2028 een rol spelen. De provincie zal zich financieel moeten inzetten voor de toepassing van de codes, in het bijzonder de Fair Practice Code, gezien de inflatie, gestegen loonkosten, de nasleep van de coronacrisis en de gestegen energieprijzen.

Vraag 17

Vraag

Programmaplan / Openbaar bestuur/ Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Overige bestuursorganen / Beleidsdoel GS en CdK

Is het voorziene nieuwe landelijk noodfonds voor alle bevrijdingsfestivals al in voorbereiding of nog een landelijk voornemen?

Antwoord

Een meerderheid van de Tweede Kamer heeft de regering verzocht een garantiefonds van minimaal € 1 miljoen op te zetten, waarmee de Bevrijdingsfestivals zich kunnen verzekeren tegen slecht weer. Een motie van de VVD werd op 24 oktober 2023 vrijwel unaniem aangenomen. Nu moet er een garantiefonds vanuit de rijksoverheid gaan komen voor de veertien Nationale Bevrijdingsfestivals. Festivals moeten in ruil voor deelname aan dit fonds een 'solidariteitsbijdrage' doen. Hoe deze constructie er precies uit komt te zien, moet nog worden uitgewerkt met het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

Vraag 18

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Openbaar bestuur/ Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Bestuurlijke samenwerking en toezicht / Beleidsdoel Samenwerking en toezicht

Vraag:

Wat is de status bij opzetten van een nieuw jongerennetwerk door de provincie (bij expeditie participatie)? En hoe verhoudt dit zich tot de reeds bestaande Jongeren Adviesraad van de provincie?

Antwoord

Het jongerennetwerk is aangekondigd in de Nota Werken aan Participatie. Inmiddels is een aantal bijeenkomsten georganiseerd om een start te maken met een provinciaal jongerennetwerk. Hiervoor zijn niet alleen jongeren zelf uitgenodigd, maar vooral ook veel organisaties die zich bezighouden met jongeren. Denk onder meer aan jongerenwerkers, studieverenigingen, theatermakers en jongerenafdelingen van organisaties. Dit met het doel meer continuïteit in het structureel bereiken van jongeren te bewerkstelligen. Binnen de provincie leggen we ondertussen een betere verbinding tussen diverse initiatieven, zoals Statenlid in de klas, de Jongerenadviesraad (JAR), de aanpak rondom Nij Begun, jongeren en klimaatadaptatie en jongerenparticipatie bij het NPG. Zo bouwen we geleidelijk verder aan het versterken van de stem van jongeren en het netwerk van partners dat daaraan bijdraagt.

Rol JAR:

De JAR heeft een actieve rol bij de bijeenkomsten van het jongerennetwerk. De JAR bestaat uit jongeren die een adviesfunctie vervullen ten aanzien van provinciaal beleid, met het brede jongerennetwerk is beoogd om diverse organisaties die zich met jongeren bezighouden te verbinden om zo in gezamenlijkheid te kunnen opereren. De JAR kan bovendien dit netwerk weer gebruiken als klankbord.

Vraag 19

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Openbaar bestuur / Wat mag het kosten?

Verschillenanalyse begroting 2024 versus begroting 2023 (programma openbaar bestuur).

Vraag:

Is op de regel toelichting deelnemersbijdrage SNN per abuis het getal verwisseld? Tekstueel staat vermeld 746.000 terwijl het getal in de kolom 764K bedraagt.

Antwoord

De deelnemersbijdrage SNN is in 2024 met € 764.000 verlaagd. Het bedrag in de kolom is juist en tekstueel zijn de 4 en 6 omgedraaid in het bedrag.

Vraag 20

Vraag over Begroting 2024

Opcenten MRB. Tarief opcenten MRB wordt overeenkomstig Coalitieakkoord bevroren op 95,7 opcenten in de komende coalitieperiode 2024-2027.

Vraag:

De opbrengsten uit opcenten MRB nemen t/m 2026 nog toe ondanks het bevroren van het tarief opcenten. De toename wordt veroorzaakt door het beperken van de vrijstelling MRB voor elektrische auto's en een verhoogde tariefstelling op campers.

Vraag:

Wordt voor de geplande nieuwe vrachtwagenheffing in de begrote inkomsten MRB opcenten t/m 2027 ook een inschatting opgenomen?

Antwoord

Artikel 222 van de provinciewet bepaalt dat alleen van personenauto's, motoren en campers opcenten op de mrb kunnen worden geheven. De gevolgen van de nieuwe vrachtwagenheffing op de motorrijtuigenbelasting hebben dan ook geen invloed op de provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting.

Vraag 21

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Weerstandsvermogen en risicobeheersing / Inventarisatie risico's Categorie I / A.1 Leningen, garanties en waarborgen

Het risico op een default op de verstrekte lening aan Shine medical Veendam ad 4,4 mln is bij de NOM neergelegd?

Vraag:

Hiervoor is geen weerstandsvermogen bij de provincie afgezonderd?

Antwoord

Dat klopt.

De risicoreservering voor dit risico maakt geen onderdeel uit van de Algemene reserve (onderdeel incidenteel beschikbare weerstandscapaciteit) van de provincie, maar wordt aangehouden door de NOM.

Vraag 22

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Weerstandsvermogen en risicobeheersing / Inventarisatie risico's Categorie I / A.1 Leningen, garanties en waarborgen

Voor de lening aan Rodin BV ad 29,50 mln wordt het risico op oninbaarheid met 20% kans bestendig en ongewijzigd ingeschat ondanks het gevelde faillissement.

Vraag:

Moet dit risico niet worden aangepast (gezien het faillissement) of zijn voor de verwachte noodzakelijke opbrengsten (en de terugbetaling lening u/g) uit de verkoop van het glasvezelnetwerk voldoende kopers in de markt? Wat zijn de huidige financiële afwegingen hierin (ondanks de vertrouwelijkheid en bij de curator zoals GS mondeling eerder heeft aangegeven)?

Antwoord

Wij hebben op dit moment geen nieuwe informatie op basis waarvan het risico moet worden aangepast. Op dit moment staat € 21.660.176 van de lening aan Rodin Broadband Groningen B.V. uit. In de afgelopen periode hebben meerdere partijen aangegeven geïnteresseerd te zijn in koop van het netwerk of delen van het netwerk. Aan geïnteresseerde partijen is gevraagd om een zogeheten 'non binding bod' uit te brengen. Medio november kan op basis hiervan een nieuwe inschatting gemaakt worden van de opbrengsten van de verkoop van het netwerk en het risico van de uitstaande lening. Wij zullen uw Staten nader informeren zodra wij hierover meer duidelijkheid hebben.

Vraag 23

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Weerstandsvermogen en risicobeheersing / Inventarisatie risico's Categorie I / A.1 Leningen, garanties en waarborgen

Voor North Refinery zal het gezamenlijke boedelkrediet Seaports en provincie voldoende zijn voor de volledige sanering van de afvalstoffen in 2023. Op p. 62 wordt aangegeven toereikend om alle afvalstoffen boven de grond op te ruimen.

Vraag:

Maar is er ook een kwantificeerbaar risico dat er aanzienlijke vervuiling onder de grond bij North Refinery aanwezig is? Is dit milieurisico middels een bodemonderzoek reeds geïnventariseerd en welke rechtspersoon draagt hiervoor eventueel toekomstig de saneringslasten?

Antwoord

Bij North Refinery is sprake van historische en niet-historische bodemverontreinigingen. De historische bodemverontreinigingen hoeft niet gesaneerd te worden, tenzij de eigenaar of (nieuwe) gebruiker ter plaatse van die verontreinigingen in de grond gaat 'roeren' (bijvoorbeeld: ondergrondse infrastructuur aanlegt of opruimt). Voor de sanering van de historische bodemverontreiniging kan dan door de provincie een subsidie verstrekt worden. De kosten van zo'n subsidie komen niet ten laste van het weerstandsvermogen, maar van de reserve 'bodem & ondergrond'.

De niet-historische bodemverontreinigingen kunnen, nu de opslagtanks gereinigd en gesloopt zijn, met een bodemonderzoek in kaart gebracht worden. De curator is van plan dat binnenkort te doen. De sanering van de niet-historische bodemverontreinigingen komt voor rekening van de boedel, de grondeigenaar of eventueel een nieuwe gebruiker van het perceel.

Vraag 24

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Flexibele en lerende organisatie

Voert de provincie ook vrijwillige exitgesprekken met vertrekkende eigen vaste medewerkers om de reden van hun vertrek te achterhalen mede als input voor nieuw HR beleid?

Antwoord

Ja dit gebeurt. Als een medewerker uit dienst gaat kan de medewerker aangeven of hij/zij/hen een exitgesprek wil voeren met de leidinggevende, de HR-adviseur of een vertrouwenspersoon. De input wordt centraal geanalyseerd en levert input voor verbeteringen voor de provincie.

Vraag 25

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Lokale heffingen / Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen / Legesverordening

Legesverordening 2024 is op 1 november 2023 in de statencommissie geagendeerd (als opvolger van de Legesverordening 1993).

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet per 1-1-2024 vervallen de hoofdstukken 4 t/m 6 van de Legesverordening 1993 wordt in de toelichting vermeld. Nieuw is dat provincie per 2024 weer leges voor milieubelastende activiteiten mag gaan heffen. Deze leges waren eerder in 1998 afgeschaft. Het heffen van deze nieuwe leges is in IPO verband besproken en wordt door de meeste provincies gehanteerd.

De Provinciewet (art. 225) geeft als voorschrift aan dat de tarieven voor leges op begrotingsbasis niet meer dan kostendekkend worden vastgesteld. Nieuwe leges betekent echter ook nieuwe lasten voor het Groningse bedrijfsleven die met forse (inflatie/energie) kostenstijgingen al wordt geconfronteerd.

Vraag: in de begroting 2024 zijn hogere inkomsten uit leges zichtbaar in relatie tot het Jaarverslag 2022. Leidt de implementatie van de nieuwe legesverordening 2024 tot extra kostenstijgingen voor nieuwe vergunning-aanvragers cq. betreffen dit kostenstijgingen door de invoering van de nieuwe leges voor milieubelastende activiteiten en in welke omvang begroot u in 2024 nieuwe inkomsten uit leges voor milieubelastende activiteiten aan bedrijven?

Vraag:

kunt u aangeven welke provincies deze nieuwe leges voor milieubelastende activiteiten per 2024 niet gaan invoeren (omdat dit geen verplichting voor provincies is)?

Antwoord

Waar voorheen geen leges werden gevraagd voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning die betrekking had op milieubelastende activiteiten wordt dit met de invoering van de nieuwe legesverordening wel gedaan. Bedrijven die vanaf 1 januari 2024 onder de Omgevingswet een vergunning aanvragen voor een milieubelastende activiteit zoals beschreven in de tarieventabel gaan voor de behandeling van die vergunning betalen. Zij zullen dus met deze kosten rekening moeten houden.

Voor 2024 is rekening gehouden met een bedrag van € 360.000 aan opbrengsten voor aanvragen van vergunningen milieubelastende activiteiten.

Hoewel nog meerdere provincies de legesverordening voor 2024 moeten vaststellen, zijn er geen provincies waar Gedeputeerde Staten geen voorstel tot het invoeren van leges voor milieubelastende activiteiten aan haar Staten heeft voorgelegd.

Vraag 26

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Lokale heffingen / Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen / Nazorgheffing gesloten stortplaatsen en baggerspeciedepots

De regel Rentebaten nazorgfonds gesloten stortplaatsen heeft in de kolom begroting 2023 een aanzienlijk afwijkend getal ad 5M i.r.t. realisatie 2022 en de kolom begroting 2024. In de toelichting wordt vermeld dat de nazorgheffing tijdelijk op nul wordt gezet vanwege de grote overschotten in de fondsen.

Vraag:

Kunt u in dit kader de regel Rentebaten en de verschillen in de drie jaren toelichten?

Antwoord

In 2010 is voor zowel de provincie Groningen als de nazorg gesloten stortplaatsen (beide voor 50%) een garantieproduct afgesloten, bestaande uit een combinatie van de aankoop van een obligatie en de belegging in een aandelenfonds met de garantie dat de oorspronkelijke belegging van € 10 miljoen ook op het einde van de looptijd in 2023 nog beschikbaar is. Dit garantieproduct is conform verantwoordingsregels verwerkt tegen de oorspronkelijke aanschafprijs minus de kosten in 2010. Het rendement op de belegging over de afgelopen jaren sinds de aanschaf komt daardoor beschikbaar per 1 december 2023. Aangezien de actuele waarde van het garantieproduct aanzienlijk is gestegen ten opzichte van de oorspronkelijke kostprijs in 2010, is sprake van een relatief hoog rendement dat ineens wordt verrekend ultimo 2023. Per ultimo 2022 beloopt de waarde van het garantieproduct ruim € 21 miljoen, waarvan de helft voor nazorg. Ten opzichte van de historische aanschafprijs van circa € 5 miljoen voor de nazorg ontstaat daardoor het geraamde rendement in 2023.

Sinds 2006 vindt er geen nazorgheffing voor stortplaatsen plaats. Dit is vanwege het positieve verschil tussen de contante waarde van de doelvermogens en het saldo in het nazorgfonds. Om deze reden kan de nazorgheffing worden vastgesteld op nul euro. Het positieve verschil wordt net als voorgaande jaren in het nazorgfonds gelaten.

Vraag 27

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Grondbeleid / Doelstellingen producten / Natuurbeleid

Binnen NNN is verwerving van grond van boeren in beginsel op basis van vrijwilligheid wordt aangegeven.

Vraag:

Komt niet-vrijwilligheid zoals bijv. onteigening ook voor?

Antwoord

Bij verwerving ten behoeve van NNN is het uitgangspunt vrijwilligheid. Voor een combinatie met een urgente van maatschappelijke opgave (bijvoorbeeld waterberging) wordt de toepassing van volledige schadeloosstelling ter voorkoming van onteigening niet uitgesloten.

Vraag 28

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Grondbeleid / Doelstellingen producten / Natuurbeleid

Aangegeven wordt dat opgehoogde investeringskrediet natuur ad 100 mln afloopt op 1-1-2024. Nu een besluit van het Kabinet niet meer verwacht wordt voor 2024 komt er een nader voorstel in het najaar 2023 in PS om dit krediet te verlengen tot 1-1-2026. Dit mede omdat meerdere agrarische bedrijven hun grond te koop aanbieden aldus toelichting.

Vraag:

Hoeveel bedrijven betreft dit die hiervoor belangstelling tonen?

Antwoord

Er staan diverse bedrijven of percelen te koop die interessant zijn om te verwerven ten behoeve van een grondvoorraad die een bijdrage kan leveren aan de toekomstige gebiedsprocessen. We verwachten dat komende jaren zich hier meer kansen zullen voordoen. Het gaat om tientallen.

Vraag 29

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Nationaal Programma Groningen / Uitvoering

NPG middelen. Ook hier worden de waterstofbatterij treinen als programma genoemd met €7 mln toegekende NPG-subsidie (binnen de Programmalijn Ons Groninger Landschap).

Vraag:

Hoe verhoudt deze NPG-subsidietoekenning zich tot de aangegane lening bij de EIB ad 20 mln? Worden beide financieringsbronnen hiervoor gezamenlijk ingezet en is deze subsidiëring NPG een vereiste voor het verkrijgen van de EIB lening?

Antwoord

Zoals aangeven in het antwoord op vraag 10, willen wij geen gebruik maken van de toegekende lening van de EIB om hiermee de rentelasten te besparen.

De toegekende NPG-subsidie wordt gebruikt ter dekking van de aanschafkosten van de vier waterstoftreinen. De NPG-subsidie is geen vereiste voor de aangegane lening bij de EIB.

Vraag 30

Vraag

Paragrafen / Grote transitie / Grote transitie / Natuur en Stikstof

In juli 2023 is een stand-van-zakendocument opgeleverd aan de minister. Het Rijk heeft nog geen middelen hiervoor beschikbaar gesteld. In 2024 zal een definitief budget hiervoor worden geraamd. Kabinet is gevallen en de provincies zijn niet in staat eigenstandig de opgave voor 25 miljard te bemensen. Vooruitlopend op Rijksmiddelen wil de provincie alvast 6 FTE extra hiervoor gaan werven.

Vraag:

Is deze extra werving van nieuwe medewerkers wel te onderbouwen gezien de onzekerheden hierover vanuit het Rijk en de komende verkiezingen TK?

Antwoord

Ja. In afstemming met het IPO wordt ingezet op verlenging van een vergoeding van de proceskosten.

In de afgelopen twee jaar was daar door middel van een specifieke uitkering (SPUK) € 1,2 miljoen per jaar beschikbaar.

Vraag 31

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Overzicht van lasten en baten / Lasten en baten per programma / Baten

Er is (absolute) lagere bijdrage uitkering provinciefonds ingaand 2026 zichtbaar in de tabel.

Quote: De provincies hebben niet ingestemd met het voorstel van het Rijk om het volumedeel van het accres 2022-2025 vast te zetten op de stand van de Voorjaarsnota 2022 van het Rijk. Het accres, de jaarlijkse toe- of afname van het Provinciefonds voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt daarom tot en met 2025 op de reguliere wijze berekend. Voor 2026 is het volume accres vastgezet en vindt er alleen bijstelling plaats op basis van de loon- en prijsontwikkeling. Inclusief de doorwerking van de loon- en prijsstijgingen uit voorgaande jaren ontstaat er een positief effect voor de tranche 2026. Ten opzichte van 2025 zien wij een terugval van ruim € 6 miljoen in de uitkering uit het Provinciefonds. Dit is het zogenaamde ravijnjaar 2026 als gevolg van het vastzetten van het volumedeel met ingang van 2026.

Vanaf 2026 zijn lagere inkomsten uitkeringen provinciefonds verantwoord in de begroting.

Vraag:

Ook na 2026 blijft een verdere (in absolute bedragen) vermindering van de uitkering provinciefonds zichtbaar. Een zorgelijke ontwikkeling als de lumpsum bekostiging van de provincie verhoudingsgewijs zo snel terugloopt.

Vraag:

Dit betreft een voorstel en is nog niet definitief?

Vraag:
in de IPO begroting 2024 staat de compensatie provincie Zeeland als nog af te wikkelen. Een weeffout van € 6,7 mln uit 2008. Is dit een uitsluitende IPO aangelegenheid om zelf te verantwoorden of wordt de toekomstige afwikkeling door IPO ook met de provincie Groningen (voor haar aandeel) verrekend? Zo ja, welk aandeel moet de provincie Groningen hiervan verantwoorden?

Antwoord

Vraag 1:
In de huidige ramingen op basis van de circulaire is voor 2027 inderdaad nog sprake van een daling. Op basis van de toekomstige circulaire van het Rijk met betrekking tot de uitkering uit het Provinciefonds blijven wij de ontwikkelingen in het Provinciefonds volgen. Wij verwachten (op basis van de meest recente circulaire van het Rijk en de verwachtingen daarin) dat voor 2028 weer sprake is van een stijging. Op basis van de meicirculaire 2024 verkrijgen wij meer informatie van het Rijk over de ontwikkeling van het Provinciefonds na 2026.

Vraag 2:
Het voorstel was afkomstig van het Rijk. Door de provincies is hiermee niet ingestemd (door gemeenten destijds wel). Door het niet instemmen met het voorstel van het Rijk wordt tot en met 2025 het accres op de huidige wijze (trap op, trap af) berekend. Dit is ook als zodanig in de circulaire van het Rijk verwerkt.

Vraag 3:
De tijdelijke compensatie voor de provincie Zeeland wordt door de elf overige provincies gedragen (jaarlijks af te dragen). Voor de jaren 2024 en 2025 is hiervoor vanuit de provincie Groningen € 280.000 begroot die via het IPO verrekend wordt. In het nieuwe verdeelmodel van het provinciefonds dient deze weeffout te zijn opgelost. Voor 2026 en verder zijn, in afwachting van de ontwikkelingen rondom het verdeelmodel, nog geen lasten m.b.t. tijdelijke compensatie opgenomen in de meerjarenramingen.

Vraag 32

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Overzicht van lasten en baten / Lasten en baten per programma / Baten

Inkomsten uit SPUK's: De toegekende incidentele uitkeringen uit SPUK's lopen terug na het jaar 2024. Is dit een jaarbeeld dat in voorgaande begrotingen van de provincie ook in deze omvang telkens zichtbaar was en is de verwachting dat deze incidentele inkomsten uit SPUK's met nieuwe incidentele SPUK's in de komende periode worden ingevuld?

Antwoord

Specifieke uitkeringen zijn incidentele middelen met afgebakende looptijd (vaak ca. 1 tot 3 jaar). Deze middelen worden dan ook niet structureel begroot. In het lopende jaar worden nieuwe toekenningen (indien hiervan sprake is) verwerkt in de begroting van het betreffende jaar.

Vraag 33

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Financiële positie / Middelen Hoofdlijnenakkoord 2023-2027

Financiële impact hoofdlijnenakkoord (= stelpost incidenteel nieuw beleid):
De begroting is structureel sluitend in de komende PS periode. Maar het vastzetten van het volumedeel van het accres laat een terugval uitkering Provinciefonds vanaf 2026 zien. Het Rijk hevelt taken over naar de provincies zonder dit met voldoende structurele middelen te accommoderen. Ook zijn de SPUK's onzeker gezien het incidentele karakter.

Vraag:
Met de geconstateerde onzekerheden is de vraag hoe flexibel de interne organisatie in haar vaste apparaatskosten is in relatie tot de onzekere toekomstige inkomsten-ontwikkeling en kan voldoende snel worden geanticipeerd of meebewogen vanaf 2026 (zg. ravijnjaar) met toenemende vaste (apparaats)kosten?

Antwoord

Met het inrichten van de nieuwe organisatiestructuur worden vanuit het traject Organisatieontwikkeling acties ingezet om de bedrijfsvoering verder te ontwikkelen, te optimaliseren en te moderniseren. Belangrijk element daarin is dat wij werken naar een wendbare organisatie die zo goed mogelijk kan anticiperen en meebewegen op allerlei ontwikkelingen. Dat kan dus zijn het ravijnjaar, maar ook de toenemende vormen van tijdelijke financiering. Dat vraagt meer sturing vanuit het management op het in balans houden van een vaste kern en een flexibele schil.

Vraag 34

Vraag over Begroting 2024

Digitaliseringsstrategie

In het Jaarverslag 2022 werden de ontwikkelingen van A.I. (artificial intelligence) binnen de provincie al benadrukt. GS heeft een notitie stand van zaken uitvoeringsprogramma digitalisering voor de staten geagendeerd.

Vraag:

wordt er voldoende geïnvesteerd in de begroting 2024 in digitalisering en cyberbeveiliging? In de notitie uitvoeringsorganisatie digitalisering (notitie) wordt bij Programmalijn 2 aangegeven dat in 2024 een nieuw netwerk bij de provincie wordt geïmplementeerd. Tevens staat in de notulen auditcommissie 15 juni 2022 vermeld dat de provincie ook gaat migreren naar een nieuw financieel systeem?

Vraag:

Is de migratie naar een nieuw financieel systeem wel al gerealiseerd?

Vraag:

In de notitie wordt het aspect A.I. niet echt uitgewerkt: Hoe betreft de provincie artificial intelligence in de uitvoering van haar programmatische taken en/of in haar bedrijfsvoering?

Hoe wil de provincie het nagestreefde datagedreven werken concreet in de praktijk realiseren in 2024?

Vraag:

In welke mate wordt de continuïteit van de ICT voorzieningen en cybersecurity als een bedrijfsrisico in de afwegingen ook gekwantificeerd in de begroting verwerkt?

Antwoord

Vraag 1:

Wij werken nu aan een meerjarenoverzicht en -planning (wat onderdeel van het uitvoeringsprogramma digitalisering had moeten zijn). Op basis daarvan zal blijken of er voldoende geïnvesteerd is in de realisatie van de digitaliseringsstrategie. Er was nog geen meerjarenoverzicht en -planning vanwege een stroeve start: verloop op de positie van programmamanager voor het uitvoeringsprogramma en krapte op de arbeidsmarkt.

Het uitvoeringsprogramma digitalisering bestaat naast de andere digitaliserings-/ICT-projecten. Voor de vervanging van het financieel systeem zijn er geen financiële middelen gevraagd. Dit is een omvangrijk project met een langere looptijd omdat het organisatie breed impact heeft. Hiervoor is inmiddels een marktconsultatie uitgevoerd, het project is dus nog niet gerealiseerd.

Vraag 2:

Voor het gebruik van kunstmatige intelligentie (AI) zien we kansen. We volgen ook het advies van de interprovinciale ethische commissie met betrekking tot het zoveel mogelijk afdekken van de risico's die met inzet daarvan gepaard gaan. Immers, we willen een betrouwbare overheid zijn. Daarom zijn we al gestart met richtlijnen voor het gebruik van AI en werken we in 2024 aan AI-beleid, het beschikbaar stellen van basis tools voor medewerkers, het opleiden van medewerkers in het efficiënt en veilig gebruik van AI-toepassingen, en belangrijke algoritmes te gaan verwerken in het landelijk algoritme register.

Vraag 3:

Voor wat betreft het data-gedreven werken is in 2023 een datavisie en -strategie gerealiseerd. In 2023 werken we voornamelijk aan basisvoorzieningen, zoals een informatie- en data-inventarisatie, informatie en data governance, een data-architectuur, en het ontwikkelen van een data-platform. Daarnaast zal in 2024 een data-leerplan ontwikkeld worden en als opleidingstraject aan de ProvincieAcademie worden toegevoegd. Verder zal in deze projecten de interactie tussen beleids- en datamedewerkers vergroot worden om de afstand tussen data en beleid te verkleinen.

Vraag 4:

EY heeft aangegeven dat de financiële gevolgen van dit risico nu zijn gebaseerd op schattingen en beperkt feitelijk zijn onderbouwd. Op basis van ervaringen van reeds door een cyberincident getroffen organisaties kan nauwkeuriger bepaald worden welke kosten feitelijk gemaakt worden bij een cyberincident. Een onderzoek naar gemaakte kosten vormt de basis voor het definitief financieel vertalen richting het weerstandsvermogen. Voor nu hebben we het risico op een cyberincident opgenomen als categorie 3-risico, zijnde een toekomstige ontwikkeling/knelpunt. We wachten het onderzoek naar de financiële impact van een cyberincident af. Dit onderzoek zal eind 2024 zijn afgerond. Mocht uit dit onderzoek blijken dat het verstandig is om dit risico daadwerkelijk te kwantificeren en op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen dan gebeurt dit bij de Jaarstukken 2023.

Vraag 35

Vraag over Najaarsmonitor 2023

1. Prestaties prioriteiten Ruimtelijke ontwikkeling

De DSO (digitaal stelsel omgevingswet) en software zijn nog niet gereed.

Vraag: Wordt de invoering nieuwe omgevingswet per 2024 nog beïnvloed indien de software voor het muteren van plannen niet gereed is voor 2024?

Antwoord

Dat zijn twee losse zaken; de invoering van de wet is besloten. De Eerste Kamer heeft ingestemd met het Koninklijk Besluit om de Omgevingswet in te voeren. Hieraan is geen voorwaarde gekoppeld voor de ontwikkeling en doorontwikkeling van plansoftware door planleveranciers.

Conclusie: Nee, de invoering van de Omgevingswet wordt niet beïnvloed.

Vraag 36

Vraag over Najaarsmonitor 2023

2. Prestaties prioriteiten duurzaam gebruik grondwater

Vraag:

Wat zijn de voornaamste conclusies van het reeds afgeronde onderzoek herijking grondwaterbeschermingsbeleid gezamenlijk met de provincies Zuid-holland en Friesland uitgevoerd?

Antwoord

Dat er grote verschillen bestaan in het beleid van de verschillende provincies, dat de provincies sneller op nieuwe ontwikkelingen/bedreigingen willen kunnen ingrijpen en dat het voor de burger duidelijk moet zijn wat dit beschermingsbeleid voor hen betekent. Het onderzoek geeft een nieuwe wijze van bescherming aan, zowel inhoudelijk als procesmatig. Nieuw beleid voortvloeiend uit deze rapportage en landelijke ontwikkelingen rondom het beschermingsbeleid zal aan PS worden voorgelegd.

Vraag 37

Vraag over Najaarsmonitor 2023

3. Prestaties prioriteiten 2.1.1. milieudruk

Bij verbonden partijen staat een toelichting voortgang Omgevingsdienst Groningen: 'ODG kan als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt en een gelijkblijvend aanbod van werk niet al het werk oppakken. Er dient geprioriteerd te worden. De verwachting is dat ook de kwaliteit in 2026 op orde is'.

Vraag:

Klopt de laatste zin in deze formulering zo gesteld wel? Is de kwaliteit ODG actueel niet op orde?

Antwoord

De laatste zin klopt, dus zullen de komende jaren prioriteiten moeten worden gesteld om zoveel mogelijk risico's te voorkomen.

Vraag 38

Vraag over Najaarsmonitor 2023

4. Publieke mobiliteit

Rood aangemerkt onder Prestaties prioriteiten. De reizigers in regionale busvervoer blijven achterlopen. In de jaren 2023-2027 een meerjarig exploitatietekort van 30 mln.

Vraag:

Wordt ook nagedacht over onconventionele maatregelen om de exploitatietekorten in busvervoer te verminderen (zoals de vernieuwing naar een volledig bestand emissievrije bussen te temporiseren in tijd om de hiermee verbonden investeringslasten (en hiermee verbonden exploitatieverliezen) over een langere periode uit te smeren) en is de ambitie om reizigersniveau van 2019 reeds in 2025 te realiseren – zoals verwoord in de Begroting 2024 – wel realistisch?

Antwoord

Het Dagelijks Bestuur van het OV-bureau heeft opdracht gegeven om na te denken over verschillende maatregelen. De maatregelen lopen uiteen van het tegen het licht houden van de dienstregeling, ophogen aanvullende bijdragen deelnemers gemeenschappelijke regeling tot het inzetten van de algemene reserve en aantrekken liquiditeit en financiering investering emissie vrije bussen. Zero-emissie openbaar busvervoer vanaf 2030 is een landelijk overeengekomen afspraak en de ambitie van Groningen en Drenthe die is vastgelegd in de Klimaatagenda provincie Groningen 2030. De investeringen in de emissie vrije bussen die hiermee samenhangen zijn in de tijd uitgezet. Om dit beleidsdoel te halen wordt er gefaseerd geïnvesteerd in de bussen. De investering in de bussen worden gepleegd door Qbuzz en heeft mede tot doel om de kosten te reduceren en de exploitatieresultaten te verbeteren (door o.a. lagere onderhoudslasten, opbrengsten certificaten (HBE's – hernieuwbare brandstofeenheden) en het inbrengen van de bussen in de nieuwe concessie). Afhankelijk van de ontwikkelingen op de energiemarkt kan de overstap naar zero-emissie positief bijdragen aan het langere termijn financiële perspectief van het OV-bureau.

Het reizigersniveau is voor het busvervoer nog niet weer terug op het niveau van 2019. De aannames ten aanzien van de terugkeer van de reizigers zijn gebaseerd op prognoses van het Kennis Instituut Mobiliteitsbeleid. Daarnaast worden landelijk ook de werkelijke gerealiseerde reizigersaantallen van alle vervoerders en de trend daarin gevolgd. Op basis van die prognoses en werkelijke cijfers is de verwachting dat in het jaar 2025 het aantal reizigers weer op het niveau van 2019 zal zijn.

In aanvulling op het bovenstaande wordt in onze brief van 31-10-2023 met documentnummer 2023-107734 met Onderwerp 'OV-bureau Groningen Drenthe; voorgenomen tarieven 2024 en laatste stand van zaken m.b.t. financiële situatie van het OV', nader toegelicht.

Vraag 39

Vraag over Najaarsmonitor 2023

5. Prestatie prioriteit Economie

SITI subsidie-regeling voor toekomstbestendige industrie.

De verlening van subsidies aan deze investeringsprojecten is minder dan voorzien. Een verlenging van de Regeling bij NPG is reeds aangevraagd. De verlengingsaanvraag is voor de looptijd tot eind 2024.

Vraag:

Heeft NPG de verlenging al toegekend?

Antwoord

De verlenging van de regeling is aangevraagd door middel van een rapportage die eind zomer 2023 is aangeleverd bij het NPG. De rapportages die toen zijn aangeleverd, worden momenteel beoordeeld. De verwachting is dat de provincie half november een reactie ontvangt over het verzoek tot verlenging.

Vraag 40

Vraag over Najaarsmonitor 2023

6. Eigen indicator Aantal startende bedrijven (5.1.3.)

De realisatie 2023 (2.025) is aanzienlijk minder dan in voorgaande jaren. Wat is de reden dat het aantal starters in 2023 ineens meer dan halveert?

Antwoord

Het betreft hier de cijfers van het eerste kwartaal van 2023. Zie toelichting bij de tabel.

Vraag 41

Vraag over Najaarsmonitor 2023

7. Eigen indicatoren internationale kennisuitwisseling (5.3.1.)

De realisatiewaarden in 2022 en 2023 van de drie indicatoren lopen behoorlijk achter bij de streefwaarden. Wat is hiervoor de reden?

Antwoord

De realisatiewaarden voor wat betreft het aantal deelnemende mkb-bedrijven aan grensoverschrijdende innovatieve trajecten zijn correct conform definitie in de toelichting. Er is één project van start gegaan (beschikt) in oktober 2022 incl. deelname twee Groningse mkb'ers. Stand vandaag is dat 9 additionele projecten met Groningse deelname zijn beschikt in 2023 met deelname van 4 Groningse mkb'ers. Er zijn meerdere redenen waarom de realisatiewaarden van deze indicator achterblijven bij de genoemde streefwaarden:

1. De realisatiewaarden 2022 en 2023 zien alleen op de deelname van Gronings mkb in het gedefinieerde projectgedeelte waarbij per project maximaal 10 partners zijn toegestaan, zie toelichting in de najaarsmonitor. Dikwijls worden projecten uitgevoerd met een open deel waarbij de mogelijkheid wordt geboden aan het mkb om op laagdrempelige wijze, en onder begeleiding van ervaren projectpartners, deel te nemen aan een Europees project. Ondanks versoepelingen die binnen het programma zijn doorgevoerd ervaren mkb'ers in algemene zin het programma en doen/participeren in een complete projectaanvraag als 'moeilijk', tijdrovend en omgeven met financiële risico's. Het aantal mkb'ers dat deelneemt, of waarvan de verwachting is dat zij gaan deelnemen via een open deel (dat meer faciliterend is voor het mkb) wordt echter niet bijgehouden in de najaarsmonitor. Hierdoor ontstaat een vertekend beeld van de daadwerkelijke en te verwachten Groningse mkb-deelname.
2. Het programma is in april 2022 (ongeveer een jaar later dan verwacht) van start gegaan met een nieuwe set subsidiebepalingen en voorwaarden. Men mist in de realisatie als het ware een compleet beschikings- en uitvoeringsjaar afgezet tegen de destijds vastgestelde streefwaarden.
3. Het programma biedt de ruimte aan deelname van tien gedefinieerde partijen per project. Projecten dienen over het algemeen het gehele programmagebied (van Groningen tot Limburg, van Nedersaksen tot aan Noordrijn-Westfalen) te bestrijken qua resultaatgebied én deelname. Wegens de subsidiebepalingen besluitvorming- en financieringsconstructie van het programma dienen per project ca. 5 projectpartners aan Duitse zijde deel te nemen. Dit laat de ruimte voor deelname van 5 Nederlandse partijen per project afkomstig uit het gehele Nederlandse-programmagebied (provincies Groningen, Drenthe, Friesland, Overijssel, Gelderland, Flevoland, Noord-Brabant en Limburg). Om het mkb zo goed mogelijk te bereiken wordt door de aanvragers zelf vaak gekozen voor de constructie dat ervaren partijen (waaronder kennisinstellingen) deelnemen aan het gedefinieerde deel van een project, waarbij het mkb in breder opzicht wordt bediend vanuit het open deel. Dit telt, zoals eerder aangegeven, echter niet mee voor de realisatiewaarde.

Er zijn momenteel gesprekken gaande in welk opzicht de toegankelijkheid van het programma voor het mkb meer geborgd kan worden. De deelname van Groningse partijen (incl. kennis- en onderwijsinstellingen, EGTS, groot bedrijf, semi-overheid etc.) ligt op dit moment qua aantal op 40.

De beantwoording voor wat betreft de realisatie- en streefwaarden op het gebied van de Groninger Ondernemersregeling alsook de omvang van Europese en nationale subsidies wordt nagezonden.

Vraag 42

Vraag over Najaarsmonitor 2023

8. Prestaties Bedrijfsvoering (8.1.1.)

In het dashboard wordt frequent een oranje smiley aangegeven bij de plannen rondom IT. Hierbij worden diverse begrippen zoals software, digitalisering, dataplatform, datalabs, open data, solution-architect, architectuurteam, datateams, wervingscampagne voor nieuw eigen IT personeel, migratie van data met meerdere oranje aandachtspunten genoemd.

Vraag:

Is het lopende uitvoeringsprogramma digitalisering in de huidige omvang afdoende? Vindt GS dat er voldoende aandacht aan de noodzakelijke digitaliseringsstrategie en uitvoering ervan wordt gegeven gezien de vele oranje aandachtspunten in de najaarsmonitor 2023?

Antwoord

Digitalisering staat hoog op onze agenda, daarom is de Groningse digitaliseringsstrategie vastgesteld. De uitvoering daarvan gaat via het uitvoeringsprogramma. De doelstellingen in de strategie zijn onveranderd actueel en daarvoor is en blijft onverminderd aandacht. Voor het uitvoeringsprogramma is nog geen meerjarenoverzicht en -planning gemaakt (wat onderdeel van het uitvoeringsprogramma digitalisering had moeten zijn). Dit komt door de stoeve start: verloop op de positie van programmamanager voor het uitvoeringsprogramma en krapte op de arbeidsmarkt. ~~Team CIO-Office~~ Wij werken nu aan het meerjarenoverzicht- en planning. Op basis daarvan zal blijken of er voldoende geïnvesteerd is in de realisatie van de digitaliseringsstrategie. De planning die is afgegeven in de digitaliseringsstrategie is niet realistisch gebleken. Vandaar dat we ook kijken naar de meerjarenplanning.

Vraag 43

Vraag over Najaarsmonitor 2023

9. Hoofdlijnenakkoord en de schades zoutwinning:

Op p.31 van het Hoofdlijnenakkoord Coalitie staat vermeld: Zoals afgesproken in de Staten wordt de inrichting van een compensatiefonds voor het gebied waar de zoutwinning nagestreefd. Deze zinssnede in het Coalitieakkoord vindt haar oorsprong in een motie PvdD (M464/14 december 2022). Deze aangenomen motie verzoekt GS een fonds in te richten voor de compensatie voor schades als gevolg van de zoutwinning. Bij de tab moties in de Najaarsmonitor 2023 staat vermeld dat GS een gesprek met Nedmag en Nobian hierover heeft gevoerd en de twee ondernemingen hier niet onwelwillend tegenover staan.

Vraag:

Heeft GS al nagedacht over een concept of contouren en randvoorwaarden voor een dergelijk intern compensatiefonds schades zoutwinning?

Antwoord

Momenteel vindt in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een onderzoek plaats naar de kaders en mogelijkheden voor de realisatie van gebiedsfondsen voor locaties waar mijnbouwactiviteiten plaatsvinden. Mogelijk leidt dit onderzoek tot nieuwe wetgeving, waarin de realisatie van gebiedsfondsen wordt gewaarborgd.

Daarnaast zijn de genoemde mijnbouwbedrijven zelf ook al actief op dit gebied. Nedmag heeft reeds een gebiedsfonds, genaamd het [SAMEN](#) fonds. Nobian heeft de ambitie uitgesproken om een dergelijk fonds in te richten, welke qua vorm en bestedingsdoelen zal worden samengesteld met de omgeving.

2. PvdA

Vraag 1

Vraag over Begroting 2024

In het algemeen:

Klopt de aanname dat zaken die na 2024 nog niet 'hard' zijn niet zijn opgenomen?

Antwoord

De ambities uit het hoofdlijnenakkoord zijn voor 2024 hard. Voor de jaren daarna zijn deze met potlood ingevuld. Zaken die hard zijn (daar waar verplichtingen op rusten) zijn vanzelfsprekend opgenomen in de begroting.

Vraag 2

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Ruimte en water / Wat mag het kosten?

Kunt u aangeven waar de relatief grote verschillen in bedragen 2022-2023-2024 en daarna t.a.v. de post ruimtelijke ontwikkeling in zijn gelegen? Idem voor de post waterbeheer.

Antwoord

Voor het deelprogramma Ruimtelijke ontwikkeling wordt dit verschil met name verklaard door de volgende redenen:

- Op basis van de door uw Staten vastgestelde grondexploitatie Blauwestad 2023 zijn alleen de cijfers van de Begroting 2023 na wijziging aangepast. Dit leidt tot hogere lasten en baten in 2023.
- Van het Rijk zijn een aantal omvangrijke specifieke uitkeringen (SPUK's) ontvangen voor de komende jaren. Dit is tijdelijk geld dat we gemiddeld genomen tot en met 2024 mogen besteden. Een voorbeeld is de SPUK voor Flexpool woningbouw.
- Binnen dit deelprogramma is sprake van ambities uit het hoofdlijnenakkoord van ruim € 4 miljoen voor 2024. Voor de jaren 2025-2027 zijn de ambities uit het hoofdlijnenakkoord nog niet financieel verwerkt in de begroting.

Voor het deelprogramma Waterbeheer zijn het ook de SPUK's die de voornaamste verklaring vormen voor de verschillen. De grootste is de SPUK voor de Impulsregeling klimaatadaptatie. We vervullen hiervoor de rol van kassier tussen rijk en gemeenten en waterschappen.

Vraag 3

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Milieu en energie / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Milieu / Beleidsdoel Milieukwaliteit

Wat is de stand van zaken t.a.v. de bepaling van de indicatoren Naleving Brzo/Sevezo inrichtingen en het bijbehorende dashboard?

Antwoord

Het dashboard ten aanzien van het naleefgedrag bij BRZO-bedrijven is op dit moment in ontwikkeling. Verwacht wordt in het eerste kwartaal van 2024 het dashboard te kunnen publiceren.

Vraag 4

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Landbouw / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Beleidsdoel Biologische landbouw

Ook hier de vraag t.a.v. de indicatoren. Wat is de stand van zaken t.a.v. welke indicatoren we gaan hanteren en hebben de Staten hier inbreng in?

Antwoord

We werken aan een nieuwe beleidsnota Landbouw die vanaf 2024 in uitvoering gaat. Hierin nemen we ook de monitoring mee. We zullen de Staten hierover te zijner tijd informeren.

Vraag 5

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Economie / Economie en werkgelegenheid / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Beleidsdoel Innovatie bedrijven

Ook hier wordt genoemd dat er nieuwe indicatoren worden gedefinieerd die verbinding zoeken met andere beleidsterreinen. Hoe worden de indicatoren bepaald en op welke wijze kan PS invloed hierop uitoefenen? Dit geldt ook voor (de beleidsdoelen) Arbeidsmarkt, Vestigingsklimaat en Leefomgeving.

Antwoord

De indicatoren worden bepaald aan de hand van de Brede Welvaart Scan in samenhang met alle andere visies en uitvoeringsprogramma's binnen de provincie Groningen.

De economische indicatoren vloeien voort uit de economische visie die opgesteld wordt en in de eerste helft van 2024 vastgesteld wordt. Uw Staten kunnen invloed uitoefenen op de keuze voor en invulling van de indicatoren via dit proces. Uw Staten hebben meerdere momenten in de planning van de economische visie waarop zij inhoudelijke input (kunnen) leveren voor de economische visie. Indicatoren kunnen hier uitstekend ter sprake komen.

Vraag 6

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Cultuur en maatschappij / Maatschappij / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Beleidsdoel Voorzieningen

Maakt dit ook onderdeel uit van de indicatoren die in verbinding met andere beleidsterreinen worden opgesteld? Worden die indicatoren in het beleidsstuk dat er komt meegenomen of is dit een separate keuze daarna?

Antwoord

Antwoord vraag 1: Ja

Antwoord vraag 2: De indicatoren worden bepaald aan de hand van de Brede Welvaart Scan en in samenwerking met Nij Begun.

Vraag 7

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering

M.b.t. diversiteit en inclusie:

Streefgetal 35,1 fte en in de paragraaf Bedrijfsvoering (Bedrijfsvoering naar thema / Flexibele en lerende organisatie) genoemde aantallen van gerealiseerde en nog te realiseren participatiebanen:

Zijn bij de getallen die worden genoemd de niet-behaalde aantallen van de jaren ervoor steeds meegenomen?

Antwoord

Zoals uit de tabel blijkt stijgt het quotumpercentage elk jaar een beetje. Indien de organisatie een gelijk aantal fte medewerkers houdt, betekent dit een absolute stijging van het totaal aantal fte participanten. In 2023 is een trendbreuk te zien in aantal nog te realiseren banen. Hoe lager dit is hoe minder er het jaar erna een inhaalslag gemaakt hoeft te worden. Indien in 2023 het streefgetal gerealiseerd wordt (en die verwachting is er) dient in 2024 nog 1,1 fte extra gerealiseerd te worden. Stel dat in 2023 het streefgetal op 1 fte niet gehaald wordt dient er in 2024 2,1 fte extra gerealiseerd te worden ten opzichte van de daadwerkelijke realisatie eind 2023.

In 2024 hoeft er dus niet een optelsom van nog te realiseren banen van de afgelopen jaren gemaakt te worden (dus geen extra van 24,57 fte, de optelsom van de jaren 2018 tot en met 2023).

Aangezien ook bij deze medewerkers sprake is van in- en uitstroom weet je pas per peildatum wat de daadwerkelijke realisatie is. En per peildatum is ook het totale fte van de organisatie van invloed op wat er daadwerkelijk gerealiseerd moet worden. Uiteraard wordt er geprobeerd iets boven het quotum te realiseren zodat er een kleine buffer is in het geval van uitstroom of bijvoorbeeld groei van de organisatie.

Vraag 8

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Verbonden partijen / Gemeenschappelijke regelingen / OV-bureau Groningen Drenthe

Er wordt aangegeven dat er een reëel risico is dat het tekort zal oplopen door stijgende contractueel te volgen Landelijke Bijdrage Index en incidentele compensatie voor hoger kosten dan de BVOV regeling. Is er een inschatting te maken over de hoogte van het risico?

Antwoord

Dit is op dit moment nog niet eenduidig aan te geven. In onze brief van 31-10-2023 met documentnummer 2023-107734 met Onderwerp 'OV-bureau Groningen Drenthe; voorgenomen tarieven 2024 en stand van zaken financiële situatie', wordt huidige stand van zaken nader toegelicht.

Vraag 9

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Verbonden partijen / Stichtingen en verenigingen / Noordelijke Rekenkamer

Hier staat bij overzicht financiële kengetallen 2024 Niet Beschikbaar. Wat is hier de reden van? N.B. het staat verder in het stuk ook bij een aantal andere verbonden partijen - geldt hier dezelfde reden?

Antwoord

Indien de betreffende gegevens bij het opstellen van de begroting nog niet beschikbaar waren, is dat op deze wijze toegelicht. Bij de volgende P&C-documenten worden de betreffende gegevens (waar benodigd) aangevuld.

Vraag 10

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Financiële positie / Onontkoombare en noodzakelijke voorstellen / Onontkoombare voorstellen ten laste van de begrotingsruimte / Programma 8.

m.b.t. contentredacteur: Er staat [...] positionering van de provincie en werving van talen [...]. Daar wordt waarschijnlijk TALENT bedoeld?

Antwoord

Dit betreft inderdaad een schrijffout, het gaat om werving van talent.

3. GroenLinks

Vraag 1

Vraag over Begroting 2024

In de begroting van 2023 waren de overige inkomsten 59.460.000, in de begroting van 2024 is dit gedaald naar 12.007.000. Ons is niet duidelijk wat precies de overige inkomsten (overige baten) zijn. Daarom onze vraag: Welke inkomsten zijn precies gedaald? Waardoor komt deze grote daling?
In de jaren die daarop volgen, wordt de inschatting gemaakt dat de overige baten verder daalt, maar dan minder sterk t.o.v. bovenstaande. Waarin vindt deze daling waarschijnlijk plaats?

Antwoord

In 2023 waren onder de overige baten ook de diverse bijdragen (van onder meer gemeenten en overige overheden) aan de uitvoering van mobiliteitsprojecten opgenomen. Deze baten zijn in de Begroting 2024 gerubriceerd onder het kopje 'Specifieke uitkeringen'. Deze indeling is gezien aard van de bijdragen (cofinanciering) logischer dan classificatie als 'overige baten'. Hierdoor wordt ca. € 41,5 miljoen van het totale verschil verklaard.

De mutatie in de jaren na 2024 heeft voornamelijk betrekking op de grondverkopen Blauwestad. Jaarlijks wordt de grondexploitatie Blauwestad vastgesteld en wordt de begroting op basis hiervan geactualiseerd. Dit heeft geen effect op de begrotingsruimte, aangezien de grondexploitatie kostenneutraal wordt verwerkt.

Vraag 2

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Landbouw / Beleidsdoel Biologische landbouw

Hierbij staat dat eind 2022 183 ha in omschakeling was.
Zijn er ook gegevens bekend over het eerste half jaar van 2023?
Is het uitgangspunt dat hiervan alles in 2024 of nog in het lopende 2023 omgeschakeld is?

Antwoord

De beschikbare data bestrijken een periode van één jaar. Voor 2023 zijn deze gegevens nog niet beschikbaar.

De periode om om te schakelen van gangbaar naar biologisch duurt doorgaans voor grasland en akkerland twee jaar. In het eerste jaar wordt het perceel/gewas nog als 'gangbaar' bestempeld. Het tweede jaar wordt een hectare als 'in omschakeling' geregistreerd.
Het derde jaar na start van de aanmelddatum bij SKAL Biocontrole (is de organisatie in Nederland die zorgt voor de certificering van biologisch) wordt het gewas/perceel als 'biologisch' geregistreerd.

Vraag 3

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat mag het kosten?

De gelden voor landbouw zijn met 8 miljoen omlaaggegaan, is al duidelijk op welke programma's of onderdelen geschrapt gaat worden? Of zijn er programma's afgerond en wordt er geen nieuwe doorstart van landbouw programma's verwacht? Op welke wijze krijgt de 8 miljoen bezuiniging vorm?

Antwoord

De provinciale middelen die voor Landbouw voor 2024 beschikbaar worden gesteld, zijn vergelijkbaar met voorgaande jaren (€ 1,5 miljoen vanuit het hoofdlijnenakkoord). De hoger begrote lasten in 2023 ten opzichte van 2024 worden verklaard doordat er SPUK's zijn begroot in 2023. Deze SPUK's van het Rijk betreffen Fascinating, IBP Westerkwartier en natuurinclusieve akkerbouw en dienen als extra impuls ter uitvoering van de ambities op het gebied van landbouw. Daarmee is er dus geen sprake van een bezuiniging op het nieuw op te stellen landbouwprogramma. In 2024 zijn er nieuwe SPUK-aanvragen voor landbouw in voorbereiding. Als deze worden toegekend zullen deze worden opgenomen in de Begroting 2024

4. ChristenUnie

Vraag 1

Vraag over Statenvoorstel
p.10 Een van de risico's is de toename van het aantal taken maar het achterblijven van structurele middelen vanuit het Rijk. Hoe lopen de gesprekken hierover met het Rijk en hoe wordt daarin in IPO-verband opgetrokken?
Antwoord
In onze gesprekken met het Rijk geven wij aan dat wij voor extra taken ook extra middelen nodig hebben. Door de provincies wordt hierover gezamenlijk in IPO-verband met het Rijk gesproken als onderdeel van de bredere gesprekken over de toekomstige financiering van de provincies. Een toekomstbestendige financiële uitgangspositie voor provincies (maar ook gemeenten) is daarin een van de speerpunten.

Vraag 2

Vraag over Statenvoorstel
p.15 Gesteld wordt dat in 2024 geen duidelijkheid van het Rijk wordt verwacht t.a.v. de transitie van het landelijk gebied. Waarop wordt deze verwachting gebaseerd en wanneer verwacht het college deze duidelijkheid wel te krijgen?
Antwoord
De benodigde duidelijkheid zal enerzijds bestaan uit de koers van het nieuwe kabinet inzake de Transitie Landelijk Gebied/Stikstof. Anderzijds zal er duidelijkheid nodig zijn over de goedkeuring van het Provinciale Gebiedsplan en de daarbij behorende middelen. Het formatieresultaat is niet te bepalen. Wij zullen uiterlijk 30 september 2024 het Gebiedsplan opleveren. Vermoedelijk zal een goedkeuring en honorering van de middelen eind 2024/begin 2025 gaan plaatsvinden.

Vraag 3

Vraag over Begroting 2024
Programmaplan / Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering / Overzicht kosten overhead Hoe kan aannemelijk worden gemaakt dat de materiële apparaatskosten in de periode 2024-2027 vrijwel gelijk blijven?
Antwoord
Op basis van de uitgangspunten meerjarenramingen 2023-2027 worden de materiële apparaatskosten geïndexeerd. Dit zou een stijgende lijn betekenen. De materiële apparaatskosten hebben betrekking op de bedrijfsvoering (huisvesting, ICT en de daarbij behorende afschrijvingslasten, etc.). De kosten van de bedrijfsvoering bestaan daarmee voor een aanzienlijk deel uit vaste kosten. Incidentele mutaties als gevolg van onder andere faseringen tussen jaren, afloop van budgetten en mutaties in de afschrijvingslasten leiden tot fluctuaties in de jaarlijkse materiële apparaatskosten. Het resultaat is dat per saldo de ramingen vrijwel gelijk blijven.

Vraag 4

Vraag over Begroting 2024
Programmaplan / Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering / Algemene dekkingsmiddelen / Opcenten mortorrituigenbelasting In het overzicht met opcenten worden de provincies Groningen en Drenthe niet vermeld. Zou u de tabel inclusief deze provincies kunnen aanleveren?

Antwoord

Er is iets misgegaan bij de presentatie van deze tabel. Hieronder treft u de volledige tabel aan. Excuus voor de onvolledige aanlevering.

Tabel 3. Tarieven opcenten mrb in 12 provincies en voornemens 2024

Provincie	2019	2020	2021	2022	2023	voornemen 2024
Groningen	90,4	91,8	93,3	94,5	95,7	95,7
Drenthe	92,0	92,0	92,0	92,0	92,0	92,0
Zuid-Holland	90,4	90,4	90,4	91,8	95,7	98,7
Gelderland	89,2	87,2	89,5	90,6	93,0	97,9
Zeeland	89,1	89,1	89,1	82,3	82,3	84,4
Fryslân	71,1	87,0	87,0	87,0	87,0	89,6
Flevoland	79,8	80,6	81,4	82,2	82,2	83,0
Overijssel	79,9	79,9	79,9	79,9	79,9	82,2
Noord-Brabant	76,1	78,0	78,4	79,6	80,8	82,8
Limburg	77,9	77,9	77,9	79,1	80,6	83,1
Utrecht	72,6	73,6	74,9	77,5	79,4	81,9
Noord-Holland	67,9	67,9	67,9	67,9	67,9	77,4
Gemiddeld tarief	81,4	83,0	83,5	83,7	84,7	87,4
Maximum tarief	113,2	115,0	115,0	118,4	125,8	138,3

Vraag 5**Vraag over Begroting 2024**

Programmaplan / Cultuur en maatschappij / Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen? / Cultuur

Voor erfgoed worden de subsidieregelingen RORG, GRRG en SOK uitgebreid naar gemeenten buiten het aardbevingsgebied. Wanneer gaan deze regelingen open?

Zullen de voorwaarden in deze gemeenten gelijk zijn aan de huidige subsidievoorwaarden?

Hoeveel animo wordt er verwacht en hoeveel middelen worden voor deze uitbreidingen gereserveerd?

Antwoord

De planning is dat de GRRG-regeling per mei 2024 en de RORG- en SOK-regelingen vanaf 1 januari 2024 ook voor de rest van de provincie worden opengesteld. Dezelfde voorwaarden zullen van toepassing zijn. Wel wordt een apart subsidieplafond opgenomen in de GRRG-regeling voor de rijksmonumenten die in de versterkingsopgave zitten. Dat heeft te maken met de wens voor het beter laten aansluiten van de provinciale restauratie- en onderhoudssubsidies op de versterkingsopgave. De subsidieregelingen worden op dit moment geactualiseerd en op onderdelen aangepast om de dienstverlening te verbeteren.

We verwachten redelijk veel animo, exacte cijfers kunnen we hier niet over geven. Buiten het aardbevingsgebied (hierbij hanteren wij de gemeentegrenzen van de gemeenten Oldambt, Groningen, Eemsdelta, Het Hogeland en Midden-Groningen) zijn er ca. 900 rijksmonumentale woonhuizen en 500 karakteristieke panden (deze cijfers zijn gebaseerd op de gegevens uit de provinciale Erfgoedmonitor). Deze aantallen kunnen natuurlijk nog toenemen door bijvoorbeeld nieuwe aanwijzingen van karakteristieke panden en gemeentelijke monumenten door gemeenten.

In de kabinetsreactie Nij Begun zijn middelen toegezegd voor continuering van het Erfgoedprogramma en daarmee ook de subsidieregelingen GRRG, RORG en SOK. Deze middelen zijn deels bestemd voor verbreding van de subsidieregelingen naar de rest van de provincie. Vanuit het nieuwe provinciale hoofdlijnenakkoord zijn ook middelen beschikbaar gesteld voor de regelingen, specifiek voor het deel van de provincie buiten de aardbevingsgemeenten. Het gaat daarbij om een bedrag van € 1,7 miljoen.

Vraag 6

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Financiële positie / Overige aspecten omtrent financiële positie / Stand en verloop van de reserves en voorzieningen / 12. Risico's bij uitvoering van infrastructurele projecten

Er wordt een risicobuffer gehanteerd van 28% op basis van een onderzoek van 20 jaar oud.
In hoeverre is dit percentage nog een realistische inschatting in de huidige (markt)omstandigheden?

Op basis van extern onderzoek naar het weerstandsvermogen wordt geadviseerd deze reserve niet af te bouwen. Toch valt 1,7 miljoen vrij die was bedoeld voor prijsstijgingen in 2022.

Is deze vrijval geen afbouw van de reserve?

Klopt het dat in 2022 dus 3,3 miljoen is gebruikt ter dekking van prijsstijgingen?

Wat is de prognose van het bedrag dat hiervoor nodig is in 2023?

Wat is uw inschatting van het risico van prijsstijgingen in 2024?

Is het niet verstandiger om deze 1,7 miljoen in de reserve te behouden voor prijsstijgingen in 2024 en verder?

Antwoord

In het kader van de Perspectiefnota 2023 is besloten om binnen de bestemmingsreserve Risico's uitvoering infrastructurele projecten € 10 miljoen te labelen voor het risico prijsstijgingen, € 5 miljoen voor 2022 en € 5 miljoen voor 2023.

Hiervan is in totaal voor ca. € 3,5 miljoen daadwerkelijk ingezet c.q. besteed. Dit betekent dat op de labeling voor 2022 een bedrag resteert van € 1,5 miljoen. Van het gelabelde bedrag van € 5 miljoen voor 2023 is nog niets besteed. De Begroting 2024 bevat hiertoe ook geen voorstel. Derhalve achten wij het verdedigbaar om een bedrag van € 1,7 miljoen te laten vrijvallen. Hetgeen betekent dat binnen de eerdergenoemde reserve voor het risico prijsstijgingen een bedrag resteert van ca. € 4,8 miljoen (€ 10 miljoen minus € 3,5 miljoen minus € 1,7 miljoen).

Vraag 7

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Financiële positie / Overige aspecten omtrent financiële positie / Stand en verloop van de reserves en voorzieningen / 14. Investerings in infrastructuur

Vanuit de reservering voor investeringen in infrastructuur valt 2 miljoen uit gelabelde middelen vrij ten bate van de ambities uit het hoofdlijnenakkoord.

Voor welk(e) doel(en) waren deze middelen gelabeld en waarom kunnen deze naar uw oordeel vrijvallen?

Antwoord

De middelen waren bestemd voor N366: Van Boekerenweg-N391 en N366-N33 (reconstructie kruisingen met N33). Deze twee kunnen vrijvallen omdat alles met betrekking tot de N366 Veilig is afgerond.

Vraag 8

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Financiële positie / Middelen Hoofdlijnenakkoord 2023-2027 / 4. Herprioritering op de autonome taken

Voor de herprioritering op autonome taken vervalt een aantal kredieten en wordt op andere kredieten een korting van 5% toegepast. Welke kredieten vervallen en welke kredieten worden gekort? Kunt u duidelijk maken welke bedragen hier per krediet mee gemoeid gaan?

Antwoord

Wij hebben als bijlage bij de beantwoording van de Statenvragen een overzicht toegevoegd van de kredieten die onderdeel zijn van de herprioritering.

5. SP

Vraag 1

Vraag over Begroting 2024
Ruimte en water https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8443/ruimte-en-water kopje bedrijvigheid
Op basis van welk vastgesteld beleidsdocument zijn de genoemde vijf bovenregionale economische clusters Eemshaven/Oostpolder, Oosterhorn-Delfzijl, Westpoort-Groningen, Ter Apel - Zuid-Groningen en tussen Hoogezand, Winschoten en Veendam gebaseerd?
Antwoord
De vijf bovenregionale bedrijvenclusters zijn opgenomen in het koersdocument voor de nieuwe Omgevingsvisie dat in september 2022 door Provinciale Staten is vastgesteld. De basis voor deze vijf bovenregionale bedrijvenclusters is gelegen in de Kadernota 2020-2024, waarin wordt aangegeven dat wij ten behoeve van de werkgelegenheid tijdig willen inzetten op het bieden van nieuwe vestigingsmogelijkheden voor grootschalige bedrijven. Deze vijf bovenregionale bedrijvenclusters kwamen uit nadere verkenning naar voren als meest kansrijk om hiervoor te ontwikkelen. De ontwikkeling van elk der clusters geven we inmiddels samen met gemeenten vorm middels een gebiedsgerichte aanpak en een open planproces.

Vraag 2

Vraag over Begroting 2024
Ruimte en water https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8443/ruimte-en-water kopje bedrijvigheid
In hoeverre voldoet de werkgelegenheid van de genoemde vijf bovenregionale economische clusters aan de behoefte van Noordoost Groningen werkzoekenden en in hoeverre zijn deze werkzoekenden gekwalificeerd voor die nieuwe werkgelegenheid?
Antwoord
De werkgelegenheid in deze clusters is vaak gericht op praktisch geschoolden. In Noordoost-Groningen wonen relatief meer praktisch geschoolden. Wanneer nieuwe werknemers nog niet over de juiste vaardigheden beschikken, worden ze vanwege de krapte op de arbeidsmarkt ook steeds vaker intern opgeleid zodat zij de juiste vaardigheden opdoen. Daarnaast werken we op provinciaal (en Noordelijk) niveau samen met onder andere Werk in Zicht (het samenwerkingsverband van gemeenten, UWV en SW-bedrijven) en onderwijs aan de thema's scholing, leven lang ontwikkelen, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en het vergroten van kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waarbij de beschikbaarheid van goed gekwalificeerd personeel ook onderdeel vanuit maakt.

Vraag 3

Vraag over Begroting 2024
Ruimte en water https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8443/ruimte-en-water kopje water en klimaatadaptie + Beschikbaarheid drinkwater en zoetwater
In hoeverre is bij de uitbreiding bedrijvigheid van de genoemde vijf cluster de borging van de waterkwaliteit, blijvende beschikbaarheid van voldoende zoet en herstel van de grondwaterstand gegarandeerd?
Antwoord
De beschikbaarheid van zoetwater wordt bepaald door de verdringingsreeks, dat betekent dat er geen garantie is voor de beschikbaarheid van zoetwater (bij watertekorten). Vergunningsaanvragen van te vestigen bedrijven ten aanzien van grondwateronttrekkingen, oppervlaktewateronttrekkingen en lozingen worden op basis van bestaand beleid beoordeeld door het betreffende bevoegd gezag (provincie/waterschap).

Vraag 4

Vraag over Begroting 2024

Ruimte en water

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8764/wat-willen-we-bereiken-en-wat-gaan-we-daarvoor-doen>

Wat is de stand van zaken rondom natuurcompensatie Westpoort-Matsloot?

Antwoord

Het in de tekst genoemde plan voor natuurcompensatie heeft betrekking op ontwikkelingen in Groningen West en de mogelijkheden hiertoe worden in 2024 verkend. Het uitvoeren van het vervolgproces van het Regionaal Raamwerk Westpoort-Matsloot loopt voor de realisatie van groenblauwe randen via de TLG-gebiedsprocessen.

Vraag 5

Vraag over Begroting 2024

Ruimte en water

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8764/wat-willen-we-bereiken-en-wat-gaan-we-daarvoor-doen>

De provincie heeft een aantal opgaves en ambities. De waterkwaliteit is nergens goed en zij wil een nieuw programma Deltaplan Agrarisch Waterbeheer.

Antwoord

Er wordt geen vraag gesteld. Mogelijk hoort de tekst als inleiding bij vraag 6.

Vraag 6

Vraag over Begroting 2024

Ruimte en water

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8764/wat-willen-we-bereiken-en-wat-gaan-we-daarvoor-doen>

Waarom neemt dan na 2024 het budget voor water met de helft af?

Antwoord

Voor het onderdeel waterbeheer nemen in 2025 de lasten met 21,6% af en de baten met 28,8% ten opzichte van 2024. Het grootste deel van de daling is te verklaren door afname dan wel het aflopen van een drietal specifieke uitkeringen (SPUK's) op het gebied van veenoxidatie, DPRA-subsidieregeling en waterwerken Zoutkamp.

Vraag 7

Vraag over Begroting 2024

Milieu en energie

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8767/wat-willen-we-bereiken-en-wat-gaan-we-daarvoor-doen>

De provincie wil het inzicht in de opeenstapeling van last en druk op de omgeving vergroten, om zo nodig maatregelen te kunnen nemen. De vergunningen worden geactualiseerd en de monitoring wordt verbeterd. Is er nu meer geraamd voor de ODG?

Passen de ambities binnen het voorgestelde budget?

Antwoord

Klopt, er is meer geraamd om het de actualisatie op te vangen.

Wat betreft de monitoring gaan we bezig met het opzetten van een emissiepuntenregistratiesysteem, in nauwe samenwerking met de ODG. Hiervoor worden in het VTH-jaarprogramma 2024 voldoende uren voor de ODG ingepland. Dit zal in eerste instantie dus een inspanning betekenen voor de ODG, maar op termijn moet dit juist, naast een vergroot inzicht in last en druk op de omgeving, leiden tot meer efficiëntie en daarmee een lastenverlichting bij de ODG.

Vraag 8

Vraag over Begroting 2024

Milieu en energie

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8485/wat-mag-het-kosten>

Waarom moet de provincie de proceskosten betalen voor het Programma Aansluiting Wind Op Zee (Pawoz). Kunnen Tennet en de Gasunie dat niet betalen?

Antwoord

De betreffende proceskosten worden gemaakt voor de uitvoering van taken van de provincie als wettelijk adviserend bestuursorgaan en bevoegd gezag voor zaken die verband houden met PAWOZ, maar die niet onder rijkscoördinatie verlopen. Het team PAWOZ-Eemshaven van de provincie Groningen heeft als opdracht het provinciebestuur te adviseren over een uit te brengen gedragen advies aan het ministerie van EZK c.q. het voorbereiden van provinciale besluiten. Hoewel de provincie is aangehaakt bij het proces van het ministerie loopt de provincie haar eigen proces door om onafhankelijk tot een advies te kunnen komen en besluiten te nemen. Zo is er ook goede afstemming met andere provinciale processen zoals Oostpolder, de NOVEX en de Provinciale Omgevingsvisie. Gasunie en Tennet leveren daarbij soms technische input, die niet als proceskosten bij Provincie of regio in rekening worden gebracht.

Vraag 9

Vraag over Begroting 2024

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8748/natuur-en-stikstof>

Is de Subsidieopenstelling Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) voldoende om er als boer niet op achteruit te gaan?

Antwoord

Het landelijke systeem van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) is ingericht als tegemoetkoming voor boeren die agrarisch natuurbeheer uitvoeren. Extra kosten en inkomstenderving door deelname aan het ANLb worden gecompenseerd op basis van landelijk gestandaardiseerde en wetenschappelijk onderbouwde pakketvergoedingen. Dit zijn bijvoorbeeld kosten voor zaaizaad en verminderde gewasopbrengst.

Vraag 10

Vraag over Begroting 2024

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8445/platteland-en-natuur>

Als fascinerend doorgaat moet er dan een wijziging plaatsvinden op de begroting of gaat dat allemaal uit NPG gelden?

Antwoord

De financiering van Fascinating, inclusief de aanvullende middelen ter hoogte van € 4 miljoen, wordt gefinancierd uit NPG-middelen.

Vraag 11

Vraag

Economie

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8777/wat-willen-we-bereiken-en-wat-gaan-we-daarvoor-doen>

Wat doet de provincie op het gebied van (energie)armoedebestrijding?

Antwoord

De gebouwde omgeving en de aanpak van energiearmoede is primair het domein van gemeenten. Gemeenten staan dicht bij de doelgroep en beschikken over de kennis, mensen en instrumenten om deze te bereiken. Ook hebben gemeenten de afgelopen jaren veel extra geld van het Rijk gekregen om energiearmoede in hun gemeente aan te pakken. Wel heeft de provincie naar aanleiding van motie 412, d.d. 29 juni 2022, onderzocht of, in aanvulling op landelijke en gemeentelijke maatregelen, ook provinciale maatregelen genomen kunnen worden om energiearmoede in Groningen te bestrijden. In oktober 2022 is dit onderzoek opgeleverd. De conclusie van dit onderzoek is helder: de meeste gemeenten hebben geen behoefte aan extra geld, bijvoorbeeld ten behoeve van isolatiemaatregelen, maar hebben behoefte aan andere ondersteuning van de provincie. Zoals coördinatie op overkoepelende thema's: het organiseren van voldoende menskracht, het oplossen van juridische obstakels en het bereiken van de energiearme doelgroep. Op dit moment organiseren we het volgende om gemeenten te ondersteunen:

1. We starten binnenkort voor de derde keer met de mediacampagne 'Zosimpelalswat', gericht op het nemen van energiebesparende maatregelen in huis. De website van Zosimpelalswat linkt door naar de energieloketten bij de gemeenten waar bewoners ook de subsidieregelingen voor grotere verduurzamingsmaatregelen kunnen vinden.
2. Energiearmoede krijgt een prominente rol in Nij Begun maatregel 29; deze maatregel geeft een extra impuls aan het isoleren van de woningen met matige en slechte energielabels in de provincie Groningen en drie Drentse gemeenten. Hiervoor is € 1,65 miljard beschikbaar. Daarvan verwachten we veel huizen te kunnen isoleren. Samen met gemeenten en de betrokken ministeries denken we erover na hoe we de energiearme doelgroep nog beter kunnen bereiken, en of zij in aanmerking komen voor extra subsidie. We denken ook na over een fasering, niet alle woningen kunnen immers tegelijk geïsoleerd worden. Men kan ervoor kiezen de woningen van de energiearme doelgroep eerst te verduurzamen. Hierover zijn we in gesprek met gemeenten. De provincie en de gemeenten willen toe naar een aanpak waarmee we onze inwoners volledig ontzorgen in het verduurzamen van de woning. Zo moet iedereen gebruik kunnen maken van een energieadviseur. Deze adviseur stelt een plan op om de woning te verduurzamen. Daarbij wordt ook een financieel plan opgesteld, waarbij de adviseur alle subsidies in kaart brengt en aanvraagt. We willen toe naar een verduurzamingsloket waar men de offertes voor bijv. isolatie kan opvragen zodat deze prijzen gestandaardiseerd kunnen worden. Op deze manier wordt het voor onze inwoners makkelijker om offertes op te vragen en te beoordelen.
3. Samen met gemeenten onderzoeken we of we een flexteam van beleidsexperts kunnen oprichten, om het kennis- en capaciteitsprobleem die veel gemeenten hebben op te lossen.
4. De provincie organiseert eenmaal per kwartaal bijeenkomsten over de warmtetransitie (inclusief energiearmoede) voor alle Groninger gemeenten. Onderwerpen die leven worden daar behandeld en er wordt kennis gedeeld.

Vraag 12

Vraag over Begroting 2024

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8783/ambities-hoofdpijnenakkoord-2024> + <https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8773/wat-willen-we-bereiken-en-wat-gaan-we-daarvoor-doen> + <https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8446/economie>

Klopt het dat het internationaliseringsbeleid gericht is op het aantrekken van buitenlandse bedrijven om zich hier te vestigen.

En hoe draagt dan de internationalisering bij aan het bereiken van de provinciale doelstellingen op het gebied van mobiliteit, energietransitie, economie en arbeidsmarkt, landbouw en klimaatadaptatie?

Zijn er bijvoorbeeld aanvullende criteria om deze buitenlandse bedrijven op bovengenoemde doelstellingen te screenen?

Is het ook een doelstelling van de provincie om werkzoekenden uit de regio te kunnen matchen aan dergelijke bedrijven?

Antwoord

Het internationaliseringsbeleid is breder en erop gericht om met de regio's (overheid, bedrijven en onderwijs) om ons heen samen te werken op tal van terreinen als energie, verduurzaming, mobiliteit en economie om zo provinciale doelen te kunnen realiseren. Het acquisitiedeel van internationalisering richt zich met name op het aantrekken van buitenlandse bedrijven die waarde toevoegen aan onze economie. Hierbinnen wordt zeker rekening gehouden met de doelstellingen zoals benoemd in de vraag. In de nieuwe economische visie die we nu aan het schrijven zijn, wordt dit meegenomen. Dus we acquireren veel minder dan voorheen op bedrijven die extreem veel werknemers zoeken, wel is het zo dat wanneer een dergelijke speler zich meldt we serieus kijken of en hoe de vraag naar werknemers passend te maken is.

Ook gebruiken we bijvoorbeeld het JTF-programma als middel om matching tussen werkzoekenden en bedrijven te optimaliseren.

Vraag 13

Vraag over Begroting 2024

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8446/economie>

Welke lobby is de provincie van plan om te voeren richting Europa ten aanzien van Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) en hoe verhoudt zich dat met de duurzame landbouw ambities en de NPLG-ambities?

Antwoord

Voor het realiseren van een ecologische en economisch duurzame landbouw pleit de provincie in SNN-verband bij Europa voor:

1. flexibiliteit in de nationale en Europese regelgeving binnen het GLB en de Boer-tot-Bordinitiatieven;
2. het stimuleren van innovaties;
3. om de kracht van de regio te benutten bij het uitwerken van de Green Deal en het GLB na 2027.

Vraag 14

Vraag over Begroting 2024

Cultuur en maatschappij

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8481/doelenboom>

In het coalitieakkoord en ook in de begroting wordt gesproken over een stevige versterking van de leefbaarheid in onze provincie. Nu zien wij dat er voor 2024 fors minder geld is begroot dan in 2023 (10,7 miljoen). Waarom is er minder geld beschikbaar, terwijl de ambities hoog zijn?

Antwoord

Voor het Leefbaarheidsprogramma 2020-2023 is in totaal € 17 miljoen beschikbaar gesteld.

Vooraf vanwege corona zijn leefbaarheidsprojecten uitgesteld, waardoor het zwaartepunt van de bestedingen in 2022/2023 ligt. Voor het nog op te stellen Leefbaarheidsprogramma 2024-2027 (inclusief Positieve gezondheid, Flexpool Wonen en Masterplan Regiocentra) is afgerond ook € 17 miljoen beschikbaar, indien ervan uitgegaan wordt dat de beschikbaar gestelde middelen voor 2024 worden doorgetrokken tot en met 2027. Hier bovenop vindt de komende 30 jaar extra inzet op leefbaarheid plaats vanuit de sociale agenda van Nij Begun. De inzet vanuit de provincie op leefbaarheid vindt in nauwe afstemming met de sociale agenda van Nij Begun plaats.

Vraag 15

Vraag

Openbaar bestuur

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8483/doelenboom>

Onder het kopje communicatie staat 80% genoemd achter het vinden van informatie op de website. Is dit een streefwaarde of is dit de huidige waarde? Als dit de huidige stand is, hoe is deze 80% gecontroleerd? Aan wie is het gevraagd?

Antwoord

Dit is een streefwaarde. Uit de provinciemonitor 2023 naar het bereik van communicatiemiddelen van de provincie Groningen, die in april 2023 is opgeleverd, scoort de vindbaarheid op de website 89%.

Vraag 16

Vraag over Begroting 2024

Grote transities

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8751/digitaliseringsstrategie?q=digitaliseringsstrategie>

Wat is de CO2 winst van de digitaliseringsplannen van de provincie (inzet AI etc)? Of kost dit meer CO2?

Antwoord

Doelstelling is om zo duurzaam mogelijk om te gaan met de inzet van datacenters. Toename qua digitalisering leidt tot opslag van meer data en dus afname van meer capaciteit in rekencentra. Dat leidt tot extra CO2. Daar zit voor ons een spanningsveld. We verzamelen natuurlijk alleen die data die voor ons relevant is: 'need to have' en 'need to know' om onze taken goed uit te kunnen voeren. We gaan geen gegevens verzamelen die we niet nodig hebben. Deze data wordt opgeslagen bij onze datacenters die we hebben aanbesteed, mede op basis van duurzaamheidscriteria. Ons huidige datacenter is hierop geselecteerd en heeft tal van duurzaamheidsmaatregelen zoals o.a. het leveren van restwarmte aan WarmteStad.

Vraag 17

Vraag over Begroting 2024

Grote transities

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8751/digitaliseringsstrategie?q=digitaliseringsstrategie>

Welke slimme (digitale algoritme) systemen in de bedrijfsprocessen werken adviseren en welke werken besluitvormend (niet gecontroleerd door een persoon)

Antwoord

AI onze besluiten worden op dit moment gecontroleerd door een persoon. We passen op dit moment nog geen AI in onze systemen toe.

Vraag 18

Vraag over Begroting 2024

Projecten

Hoeveel van het totaaloverzicht in <https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8722/uitvoering> is gegaan naar multinationals werkzaam in de fossiele energie zoals RWE, Shell, Engie, al dan niet door samenwerkingsverbanden met nieuwe namen zoals HEAVENN (<https://heavenn.org/partners/>) New Energy Coalition(<https://www.newenergycoalition.org/en/partners/>) of HyNorth.

Antwoord

Voor het project HEAVENN is een NPG-subsidie van ruim € 6 miljoen toegezegd. Hiervan is € 1.702.974, oftewel 28%, bestemd voor multinationals die in het consortium zitten (niet per se in de fossiele energie), namelijk Hincio, Engie, Nobian/HyCC, H2Tec en TotalEnergies. Zowel New Energy Coalition als HyNorth worden door meerdere partijen financieel gesteund, maar subsidie voor New Energy Coalition of HyNorth is geen subsidie voor hun financiële partners.

Vraag 19

Vraag

Projecten

<https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8722/uitvoering>

Welke bedrijven hebben gebruikt gemaakt van de investeringsregeling Toekomstbestendige Industrie Groningen? (20 miljoen)

Antwoord

De volgende bedrijven hebben een subsidie uit de regeling Investeren in Toekomstbestendige Industrie ontvangen: Cosun Beet Company, Virol, Chemcom Green Gycols BV, Olthof Beheer BV en de Verborg Group.

Vraag 20

Vraag over Begroting 2024

Algemeen

Zodra de exploitatie van de Ecolution is besproken in de Provinciale Staten (is er helderheid over wanneer?) en is vastgesteld/akkoord bevonden, kan de Ecolution definitief aangekocht worden.

Waar in de begroting is de informatie te vinden over de exploitatiekosten en de definitieve aankoopkosten? Is hiervoor een reservering gedaan?

Of zijn dit kosten die uiteindelijk alsnog moeten worden toegevoegd aan de begroting met een nieuw besluit en gaan deze mogelijk af van de vrije ruimte?

Antwoord

In de vorige collegeperiode is besloten om het schip definitief aan te schaffen zodra de exploitatie voor een periode van vijf jaar is geregeld. De exploitatiekosten van het schip bedragen ongeveer € 120.000 per jaar. In de afgelopen periode hebben wij moeite gehad voldoende betalende partners/huurders voor het schip te vinden. Daarnaast is er in de coronaperiode niet gevaren. Inmiddels zijn er van verschillende partijen voldoende financiële toezeggingen om het schip de komende drie jaar in de vaart te houden en te exploiteren. Binnenkort zal ons college hierover nader worden geïnformeerd en vervolgens besluiten of we naast het juridisch eigendom ook het economisch eigendom van het schip overnemen. Mochten wij dat laatste willen besluiten, zullen we u daarover informeren. De kosten die te maken hebben met aanschaf en ons deel van de exploitatiekosten van het schip worden betaald uit de middelen van de terugploegkorting van de verwerving van de aandelen van de NOM in 2016. Deze middelen stonden 'geparkeerd' bij de provincie Drenthe. Vanuit een deel van deze middelen hebben wij een vooruitbetaling gedaan voor het later kunnen verwerven van het economisch eigendom. Hierdoor heeft straks een eventuele definitieve aankoop geen financiële gevolgen voor onze provinciale begroting. Ditzelfde geldt voor het provinciale deel van de exploitatiekosten tot en met 2026.

6. D66

Vraag 1

Vraag over Begroting 2024
Programmaplan / Milieu en energie / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Beleidsdoel Duurzaamheid
Wat wordt er onder het begrip duurzaamheid verstaan? ‘Verankerd in alle portefeuilles, beleidskeuzes etc.. ‘
Antwoord
Met het begrip duurzaamheid in deze context wordt bedoeld dat er een afweging wordt gemaakt door de provincie op basis van de dimensies people, planet en profit (PPP). Bij het maken van deze afweging ontstaat, binnen de verschillende portefeuilles, beleidskeuzes, opgaven, programma's en projecten, een balans tussen de drie genoemde dimensies. Wanneer een goede balans is bereikt, is er sprake van duurzame ontwikkeling ofwel duurzaamheid.

Vraag 2

Vraag over Begroting 2024
Programmaplan / Platteland en natuur / Doelenboom
De doelenboom met maatschappelijke doelen komt niet overeen met de programma's die worden genoemd in de inleiding. Hoe verhouden beide zaken zich tot elkaar?
Antwoord
De inleiding beschrijft in algemene zin de lopende en nieuwe programma's met een doorkijk in de toekomst. De doelenboom gaat in op de concrete doelen/indicatoren die al zijn benoemd in de lopende programma's en waar landelijke afspraken over bestaan. Voor nieuwe programma's zoals de transitie landelijk gebied en zoals landbouw moeten sommige doelen en indicatoren nog nader worden uitgewerkt.

Vraag 3

Vraag over Begroting 2024
Programmaplan / Platteland en natuur / Beleidskaders
Ook de beleidskaders komen niet overeen met de doelen in de inleiding met uitzondering van “Programma Duurzame Landbouw 2020-2024”. Hoe verhouden deze zaken zich tot elkaar?
Antwoord
De beleidskaders: Beleidsnotitie Landschap, Visie Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer na 2016 en Programma Landelijk Gebied 2017-2027 ('Mooi Grunn') hebben vooral betrekking op de lopende realisatie van het Natuurnetwerk en landschapsprojecten en waar we verantwoording over afleggen in de planning en control-cyclus. De inleiding gaat met name in op de nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied waarnaar nog geen of gedeeltelijk beleidskaders voor zijn ontwikkeld. Het landelijk gebied is voortdurend in ontwikkeling. De bijhorende beleidskaders zullen we gaan opnemen in de toekomstige begrotingen.

Vraag 4

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

Bij het beleidsdoel “Natuurnetwerk Nederland” dipt de ontwikkeling van nieuwe natuurwaarden binnen het Natuurnetwerk Nederland op 6 hectare in 2022, terwijl het jaar daarvoor 432 hectare is gerealiseerd. Hoe komt dit?

Antwoord

De realisatie van ingerichte natuurgebieden wisselt per jaar. Op het moment dat de laatste hectares binnen een waterhuishoudkundige eenheid zijn verworven (bijvoorbeeld een hele polder) kunnen we starten met de inrichting. In 2021 hebben we grote eenheden kunnen inrichten.

Vraag 5

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

De streefwaarde van de toename van het areaal verworven gronden ten behoeve van NNN in hectare is voor de periode 2024-2027 115 hectare terwijl in 2021 en 2022 respectievelijk 86 en 59 hectare werd gerealiseerd. Welke (financiële) middelen zet het college hiervoor ter beschikking om dit te realiseren? En is de organisatorische slagkracht voldoende voor deze toename in de streefwaarde?

Antwoord

In de meerjarenbegroting van Programma Landelijk Gebied 3 zijn middelen begroot voor de realisatie van het natuurnetwerk. De uitvoering wordt gedaan door onze uitvoeringsorganisatie Prolander. Met Prolander maken we jaarlijks een prestatieovereenkomst over inzet van uren en middelen. Er is dus voldoende slagkracht. Voor de realisatie van het natuurnetwerk zijn we afhankelijk van (vrijwillige) verwerving van gronden en kansen die zich voordoen op grondmarkt.

Vraag 6

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

Bij de prioriteiten wordt bij het “vergroten natuurwaarden in natuur- en landbouwgebied” genoemd dat de in kaart gebrachte recreatieve knelpunten moeten zijn opgelost.

Waarom worden hier geen indicatoren als biodiversiteit genoemd?

En wil het college ook voor dit doel financiële en organisatorische middelen ter beschikking stellen?

Antwoord

Het gaat om het oplossen van recreatieve knelpunten in natuurgebieden waarvoor een beperkt bedrag beschikbaar is gesteld (€ 100.000, indicatief kunnen hiermee jaarlijks ca. drie knelpunten worden opgelost). De biodiversiteit en de staat van de Groningse natuur wordt gemeten binnen het NNN (Natuurnetwerk Nederland) en in het landelijke gebied.

Indicatoren zijn vegetatietypen, plantensoorten en onder andere weide- en akkervogels. Voor deze monitoring worden jaarlijks middelen beschikbaar gesteld binnen het Programma Landelijk Gebied.

Vraag 7

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

Bij de doelstelling voor de “reductie CO2 en Bos en Hout” wordt aangegeven dat er in 2024 circa 25 hectare bos moet worden gerealiseerd met grondwerving en aanleg van bos.
Hoe is de overige 50 hectare bos en hout verdeeld over de andere twee manieren om de doelstelling te halen?
En wordt de werving van gronden en aanleggen van bos niet dubbel genoemd bij de eerste en derde bullet?

Antwoord

- 75 hectare per jaar is niet een vaste maar een gemiddelde taakstelling per jaar tot 2030.
- 50 ha hiervan proberen we te realiseren via de nieuwe subsidieregeling met vijf programmalijnen. Hierbij zijn we mede afhankelijk van de subsidieaanvragen uit het veld.
- Ook realiseren we dit met initiatieven van derden zoals plantcampagnes en door samenwerking met Staatsbosbeheer).
- De tekst over verwerving bij de eerste en derde bullet is inderdaad een gedeeltelijke dubbeling, de derde bullet is een kwantificering van het onderdeel.

Vraag 8

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

Zijn er concrete doelen verbonden aan de doelstelling van “Versterken soortenbeleid” in 2024?

Antwoord

De middelen voor ‘versterken soortenbeleid’ worden voor verschillende doelen aangewend, onder andere:

- Onderhoud tijdelijke wolvenrasters
- Uitvoering zeehondenakkoord
- Uitvoering beverbeheerplan
- Bestrijding invasieve exoten, waarbij het met name gaat om ‘artikel 17’-soorten
- Bijdrage NDFF
- Predatie-onderzoek weidevogels

Vraag 9

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

Bij de doelstellingen voor “Ecologie & Economie in balans in de Eemsdelta (E&E) 2020-2024” wordt enkel gesproken over het faciliteren van procedurele en organisatorische zaken.
Welke concrete resultaten wil de provincie boeken met deze organisatorische stappen?

Antwoord

Ecologie & Economie in balans is een samenwerkingsverband in het gebied rondom de Eemshaven en Delfzijl, gericht op ecologische en economische ontwikkelingen en onderling begrip bij actoren voor elkaars belangen daarin. De werkwijze van E&E kenmerkt zich door het faciliteren van de samenwerking tussen de partijen, bijvoorbeeld door het organiseren van dialoogdagen en te stimuleren dat partijen elkaar bij ontwikkelingen in een vroegtijdig stadium betrekken.

E&E's uitvoeringsprogramma voor ecologie is het adaptief programma Eems-Dollard 2050 (ED2050), waarvan de tweede tranche voor de periode 2021-2026 in uitvoering is. In ED2050 wordt gewerkt aan natuurherstel van de Eems-Dollard.

Vraag 10

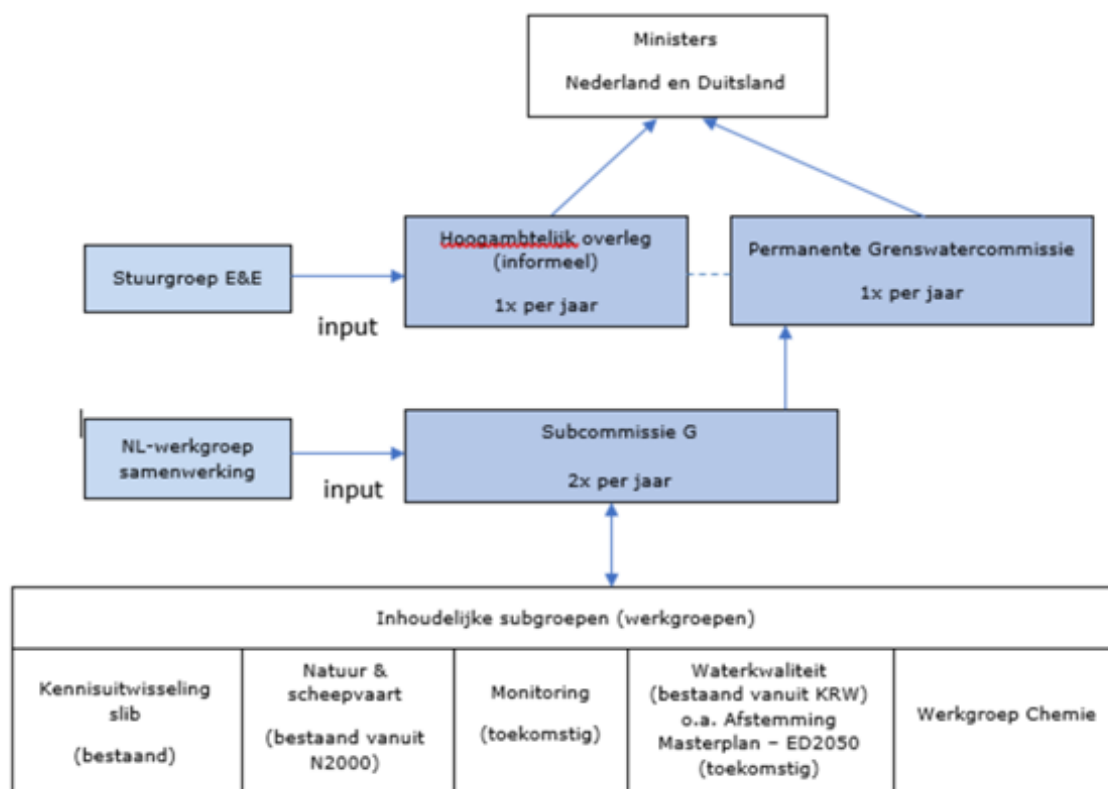
Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

Bij de doelstellingen voor “Samenwerking met Duitsland” wordt enkel gesproken over het faciliteren van procedurele en organisatorische zaken. Welke concrete resultaten wil de provincie boeken in de samenwerking met Duitsland?

Antwoord

De rol van de provincie Groningen in de samenwerking met Duitsland ten aanzien van het Eems-Dollard verdragsgebied vindt plaats via haar deelname in de programma's Economie & Ecologie in Balans en Eems-Dollard 2050 en met betrekking tot waterkwaliteit en natuurbeheer in de subcommissie G van de Permanente Duits-Nederlandse Grenswatercommissie. Via de Stuurgroep Economie & Ecologie in Balans wordt input geleverd voor het (informele) hoog ambtelijk overleg NL-DU. Formeel bevoegd gezag voor het gemeenschappelijk gebied is het Rijk. Zie ook onderstaand (vereenvoudigd) organisatieschema. In de blauwe vlakken is de provincie vertegenwoordigd. De concrete resultaten waaraan binnen het programma ED2050 gewerkt wordt, zijn te vinden in het programmaplan 2021-2016. Enkele resultaten zijn gerealiseerd en op sommige resultaten is beperkte of (nog) geen samenwerking gerealiseerd. De belangrijkste ontwikkelingen die op dit moment spelen zijn de aanpassing van de getijdesturing Emssperrwerk en de verdieping van de vaargeul Emden. Ofschoon iedere belanghebbende voor zich daarvoor haar rechtsmiddelen aan moet wenden, worden de zienswijzen in E&E-verband met elkaar besproken en waar mogelijk afgestemd.

Vraag 11

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

Welke personele en organisatorische middelen worden ter beschikking gesteld om de samenwerking tussen diverse overheden binnen het Bestuurlijk Overleg Wadden in goede banen te leiden en waar mogelijk te verbeteren?

Antwoord

De grotere bestuurlijke rol van provincie Groningen in het Bestuurlijk Overleg Waddengebied heeft geleid tot een grotere betrokkenheid van de bestuurlijke - en ambtelijke capaciteit bij het Waddenbeleid. Hiervoor zijn recent extra middelen voor beschikbaar gekomen (Perspectiefnota 2024). De komende vier jaar worden deze middelen als volgt ingezet:

- Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026: € 100.000 per jaar gedurende de periode 2023 tot en met 2027. Het gaat hierbij onder andere om een bijdrage aan het programmabureau van het Uitvoeringsprogramma Waddengebied. Daarnaast zullen de middelen worden gebruikt voor worden de realisatie van drie aan de Waddenprovincies toegewezen uitvoeringsinitiatieven (integrale aanpak kustzone, energieverkenning en Waddenatelier). Voor meer informatie over deze initiatieven wordt verwezen naar het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026.
- Beheerautoriteit Waddenzee: € 35.000 per jaar gedurende de periode 2023 t/m 2027. Deze middelen zijn bedoeld voor het verbeteren van het natuurbeheer van de Waddenzee. Provincie Groningen is samen met het Rijk en andere Waddenprovincies opdrachtgever van de Beheerautoriteit. De Beheerautoriteit werkt aan het Integraal Beheerplan Waddenzee. De Beheerautoriteit doet voorstellen ter verbetering/vereenvoudiging van het beheer en legt deze voor aan haar opdrachtgevers. De kosten die hiermee gepaard gaan worden betaald uit het hier genoemde budget
- Extra ambtelijke ondersteuning taken waddengovernance: 0,8 fte gedurende gedurende twee jaar (2023 en 2024). De provincie Groningen levert tijdelijk extra ambtelijke ondersteuning om de taken die voortvloeien uit de waddenbrede samenwerking (BO Waddengebied, Beheerautoriteit Waddenzee, Omgevingsberaad Waddengebied) uit te kunnen voeren. Deze ondersteuning zal voor verschillende doeleinden worden ingezet, afhankelijk van de vraag die op dat moment voorligt. Een belangrijk uitgangspunt is dat het moet bijdragen aan de borging van de provinciale opgaven in het Waddengebied.

Vraag 12

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

Bij het Natuurnetwerk Nederland (2030) wil de provincie 115 hectare land verwerven voor natuur waarvan circa 20 hectare wordt gefinancierd vanuit het hoofdlijnenakkoord, waaruit wordt de overige 95 hectare gefinancierd en hoe zeker is deze financiering?

Antwoord

Bij het opstellen van de begroting zijn middelen begroot voor de verwerving van 115 ha waarvan een klein gedeelte (ca. 20 ha) gefinancierd kan worden vanuit de extra middelen die het college beschikbaar heeft gesteld onder andere ter compensatie prijsstijgingen van inrichting en grondverwerving. De financiering is dus geregeld.

Vraag 13

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

Bij de Investeringsregeling Reductie Stikstof-emissie Noord-Nederland wordt aangegeven dat in 2023 een evaluatie zal plaatsvinden en dit uitwerking zal hebben tot in 2024.

In hoeverre heeft deze evaluatie invloed op de begroting?

Antwoord

Deze regeling wordt volledig betaald en gefinancierd uit middelen van de SPUK Investeringsregeling Reductie Stikstofemissie Noord-Nederland en heeft derhalve geen invloed op de begroting.

Vraag 14

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Natuur en landschap / Beleidsdoel Natuurnetwerk Nederland

Het uitvoeringsplan voor de bemensing van de uitvoeringsfase wordt opgesteld en vanaf maart 2024 uitgevoerd.

Wanneer wordt dit aan de Provinciale Staten voorgelegd?

En in hoeverre heeft dit nog impact op de begroting?

Antwoord

Een en ander hangt af van het tot stand komen van een nieuw kabinet en de koers van haar inzake de Transitie Landelijk Gebied. Pas dan kunnen wij inschatten of Groningen een substantiële opgave heeft. In de voortgangsrapportage over het Transitieproject zullen wij u hiervan op de hoogte houden.

Wij gaan ervan uit dat de organisatie van de toekomstige opgave uit de rijksmiddelen kan plaatsvinden.

Vraag 15

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Landbouw / Beleidsdoel Innovatie landbouw

Waarom is het nodig dat er nog een provinciebrede discussie nodig is over de indicatoren voor het "beleidsdoel Innovatie Landbouw"? Dit is pas in het voorjaar van 2024 gereed, in hoeverre heeft dit impact op de begroting?

Antwoord

Om de monitoring zo uniform mogelijk te houden wordt - waar mogelijk - aangesloten bij een provinciebrede discussie hierover. Hierin wordt geen impact op de begroting voorzien.

Vraag 16

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat mag het kosten?

In de “tabel lasten en baten per beleidsdoel” stijgen alle lasten voor Natuurnetwerk Nederland, Landschap, Innovatie landbouw en Biologische landbouw bij de begroting 2023 na wijziging om in de begroting en de meerjarenraming tot en met 2027 te dalen.

Welke verklaring is hiervoor?

Antwoord

De verklaring zijn de tijdelijke middelen. Het overgrote deel van eerst een stijging en daarna de daling is te verklaren met de van het Rijk ontvangen specifieke uitkeringen (SPUK). Voor 2023 is circa € 55.000.000 begroot uit de SPUK Provinciale versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied.

Deze SPUK loopt nog door in 2024. Ook in 2024 de SPUK voor het Uitvoeringsprogramma natuur en de eenmalige rijksmiddelen (uit de SPUK NPG) voor de uitvoering van het project Fascinating Food Agro Sustainable Circular Nature Technology.

Daarnaast zijn baten begroot van partners die meefinancieren in lopende projecten voor natuurinrichting. Tevens van tijdelijk aard zijn de bestedingen uit middelen die we van TenneT ontvangen voor de landschappelijke inrichtingsmaatregelen ten behoeve van de hoogspanningsverbinding Eemshaven Oudeschip - Volverlaten 380 kV. Voor een kleiner deel doen we bestedingen voor het project Vissen voor Verbinding uit de baten van de externe financiers van dit project.

Voor Landbouw geldt dat het verschil kan worden verklaard doordat er in 2023 een aantal grote SPUK's vanuit het Rijk zijn begroot en naar verwachting in 2023 tot besteding komen (Fascinating, Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw en IBP Westerkwartier). Voor 2024 en verder zijn er SPUK-aanvragen in voorbereiding, indien deze toegekend worden, zullen deze toegevoegd worden aan de Begroting 2024 en verder.

Vraag 17

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Platteland en natuur / Wat mag het kosten?

Welke baten benut de provincie bij de “tabel lasten en baten per beleidsdoel”?
En waarom komen deze niet overeen met lasten?

Antwoord

Voor de beleidsdoelen Natuurnetwerk Nederland en Landbouw bestaan de baten 2024 hoofdzakelijk uit de eenmalige, specifieke uitkeringen van het Rijk (SPUK). Te noemen zijn de SPUK voor de subsidieregeling Laaghangend fruit en de SPUK voor het Uitvoeringsprogramma natuur.

Daarnaast zijn baten begroot van partners die meefinancieren in lopende projecten voor natuurinrichting.

De baten voor het beleidsdoel Landschap bestaan voor het grootste deel uit de middelen die we van TenneT ontvangen voor de landschappelijke inrichtingsmaatregelen ten behoeve van de hoogspanningsverbinding Eemshaven Oudeschip - Volverlaten 380 kV. Voor een kleiner deel komen de baten van de financiers van het project Vissen voor Verbinding.

Baten voor Innovatieve landbouw bestaan uit de eenmalige rijksmiddelen (uit de SPUK NPG) voor de uitvoering van het project Fascinating Food Agro Sustainable Circular Nature Technology, voor de Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw en voor IBP Westerkwartier.

Baten en lasten komen niet overeen; lasten zijn hoger dan de baten. Het verschil betreft onze eigen middelen die we inzetten voor de beleidsdoelen. Een deel van de eigen middelen voor het Natuurnetwerk Nederland onttrekken we uit de reserve PLG.

Vraag 18

Vraag over Begroting 2024

Voor het verminderen van de stikstofdepositie in Groningen is de Provincie sterk afhankelijk van de provincies Drenthe en Friesland en van Duitsland.

Welke financiële en organisatorische middelen stelt de Provincie beschikbaar voor samenwerking met Duitsland en de provincies Friesland en Drenthe om de stikstofdepositie in de provincie Groningen te verminderen?

Antwoord

In interprovinciale samenwerking werken we nauw samen met beide provincies om te komen tot gemeenschappelijke plannen voor de elkaar rakende gebieden. Er worden door beide organisaties voldoende middelen beschikbaar gesteld. De samenwerking met Duitsland wordt voornamelijk in IPO-verband opgepakt en heeft een ander karakter.

Vraag 19

Vraag over Begroting 2024

Afgelopen zomer concludeerde de Noordelijke Rekenkamer dat de Provincie Groningen enkel het areaal biologische landbouwgrond bijhoudt en geen monitoringssysteem op heeft gezet voor de verduurzaming van de landbouw.

Hoeveel financiële en organisatorische middelen stelt de provincie beschikbaar voor een monitoringssysteem zoals de Provincie Fryslân wel heeft opgezet?

Antwoord

We zijn dit nog aan het uitwerken, maar denken dat we dit binnen de eigen organisatie kunnen wegzetten.

Vraag 20

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Bereikbaarheid / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Mobiliteit / Beleidsdoel Actieve mobiliteit

In 2019 zien we 134 fietsslachtoffers, in 2022 180. Daarna wordt er in percentages gesproken. Graag de berekening in cijfers voor de duidelijkheid. Er wordt gesproken over het veiliger maken van 6 fiets oversteek-plaatsten.

Zijn deze oversteek-plaatsen ook de plekken waar de slachtoffers vallen, of zijn er meer plekken in de provincie die aandacht behoeven?

Antwoord

De streefwaarden voor 2023 en 2025 zijn als volgt:

- 2023: 20% minder ten opzichte van 2017 = maximaal 107 slachtoffers
- 2025: 25% minder ten opzichte van 2017 = maximaal 101 slachtoffers

Op dit moment hebben we nog geen overzicht waar de 180 fietsslachtoffers in 2022 zijn gevallen. We kunnen dus niet zeggen of dit ook op de locaties is waar we fietsoversteken aanpakken. Ten behoeve van het nieuwe Werkplan Fiets voor de periode 2024-2027 (die we op dit moment aan het voorbereiden zijn) zullen we de locaties nog wel in kaart brengen.

Uit eerdere analyses bleek dat er op provinciale wegen over het algemeen geen zogenaamde black spots voor fietsers meer zijn. Dit is een van de redenen dat onze aanpak tegenwoordig proactief is (in plaats van reactief). Dit is ook in lijn met de visie in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid. Naast de aanpak van in totaal 14 fietsoversteken in de periode vanaf 2023 nemen we een breed pallet aan maatregelen om de fietsveiligheid te verbeteren. Dit omvat onder andere de aanleg van doorfietsroutes (die veiliger zijn dan de bestaande routes), het aanleggen van vrijliggende fietspaden langs provinciale wegen (waar fietsers op dit moment de rijbaan nog moeten delen met gemotoriseerd verkeer), het programma Doortrappen (gericht op ouderen), de inzet op verkeerseducatie (met onder andere als thema's afleiding, verlichting en alcohol) en subsidies voor gemeenten.

Vraag 21

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Economie / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Economie en werkgelegenheid / Beleidsdoel Innovatie bedrijven

Wat wordt er bedoeld met de Suikeragenda?

Antwoord

De Suikeragenda gaat over een manier hoe fossiele koolstoffen vervangen kunnen worden door hernieuwbare koolstoffen, bijvoorbeeld door biomassa. Vanwege de grote productie van suikerbieten in de regio, is voor deze agenda gekeken naar suikerbieten als bron voor koolstoffen. Deze koolstoffen kunnen als grondstof gebruikt worden in de chemie-industrie. De Suikeragenda schetst een roadmap om ervoor te zorgen dat de Chemport regio (Noord-Nederland) in de toekomst chemicaliën gaat produceren uit suikers. Hiermee wordt de uitstoot van CO2 verminderd, ontstaat er een duurzaam verdienmodel voor bedrijven en worden hiermee banen in de regio behouden.

Op de website van Chemport Europe is de Suikeragenda te vinden:

<https://www.chemport.eu/news/article/saccharide-agenda-a-point-on-the-horizon-for-green-chemistry/>

Vraag 22

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Economie / Wat mag het kosten?

Wat is de achterliggende reden achter de scherpe daling in baten van economie & werkgelegenheid en (inter)nationale lobby en samenwerking tussen 2025 en 2026?

Antwoord

Deze middelen zijn in de vorige collegeperiode tijdelijk opgehoogd om de internationale acquisitie te professionaliseren en daarnaast is een groot deel van die middelen gereserveerd voor het inhuren van externe capaciteit in geval zich een acquisitie van de 'buitencategorie' aan de orde is. Lees een acquisitie die voor een ingrijpende verandering van onze economische structuur zorgt. Inmiddels is de arbeidsmarkt ook in onze regio gespannen geraakt. Heel actief acquireren op bedrijven die veel personeel vragen, verschuift hierdoor tijdelijk naar de achtergrond. De focus wordt de komende jaren meer gelegd op bedrijven die binnen ons ecosysteem van toegevoegde waarde kunnen zijn. Van Volume naar Value. Om te bepalen waar er in ons ecosysteem nog witte vlekken zijn en waar ter wereld er bedrijven zijn die dit in zouden kunnen vullen, wordt op dit moment onderzocht.

Vraag 23

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Economie / Wat mag het kosten?

Waar is 385.000 op bezuinigd vanuit de autonome taken? Welke taken omvat dit?

Antwoord

Ongeveer driekwart van de bezuiniging van € 385.000 betreft Provinciale Meefinanciering en daarmee de cofinancieringsmogelijkheden van Europese programma's als EFRO, JTF en Interreg. Het overige is in kleinere bedragen (enkele duizenden tot enkele tienduizenden euro) verdeeld over taken met betrekking tot economische sectoren (Chemie, Vrijtijdseconomie, Landbouw), mkb, acquisitie en arbeidsmarkt.

Vraag 24

Vraag ove Begroting 2024
Programmaplan / Economie / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Economie en werkgelegenheid / Beleidsdoel Innovatie bedrijven
Betreft Eelde :wanneer was het bekend hoeveel de Nedab-kosten waren voor Groningen Airport Eelde?
Antwoord
Op 20 april 2023 hebben wij als aandeelhouder van Groningen Airport Eelde de Strategie Groningen Airport Eelde NV 2024-2033 ontvangen. In Bijlage 3 - Economische onderbouwing geeft GAE aan dat een NEDAB-bijdrage van gemiddeld € 4,5 miljoen per jaar nodig is. Op 24 april 2023 hebben wij de Financiële onderbouwing Strategie Groningen Airport Eelde NV 2024-2033 ontvangen. In dit document is een specificatie per jaar opgenomen. Beide documenten zijn met uw Staten gedeeld (PS-brief met documentnummer 2023-055570) en staan sinds 17 mei 2023 op onze website.

Vraag 25

Vraag over Begroting 2024
Programmaplan / Cultuur en maatschappij / Inleiding
Bij vorige cultuurnota moesten instellingen toch ook voldoen aan cultuur en fair practice code en governance code cultuur en diversiteit en inclusie? Was dit niet een van de vragen op het subsidie aanvraagformulier?
Antwoord
Provinciale Staten stelden in 2019 het Strategisch Beleidskader Cultuur 2021-2028 Wij zijn cultuur! vast, inclusief de criteria behorende bij het aanvraagproces voor verlening van meerjarige subsidies. Onderdeel van de toelatingscriteria vormden toepassing van de drie landelijke codes volgens de principes pas toe en leg uit (Governance Code Cultuur) en pas toe of leg uit (Fair Practice Code en Code Diversiteit & Inclusie).
Wat betreft de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie werd in het Strategisch Beleidskader reeds opgemerkt dat de Provincie Groningen zich realiseert dat de periode van één uitvoeringsprogramma organisaties onvoldoende tijd zou bieden toe te groeien naar volledige toepassing van beide codes. De Kunstraad Groningen constateerde bij de beoordeling van de aanvragen in 2020 knelpunten op het gebied van de codes: instellingen onderkenden het belang, maar vertaalden dit onvoldoende in hun begrotingen. Voor de Provincie Groningen was dit aanleiding om budget te reserveren in het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024 ter stimulans van de implementatie van de drie codes. Dit resulteerde onder meer in een programma van ATANA-Noord gericht op diversiteit in besturen en raden van toezicht en een pilot met Kunsten'92 met een Fair Practice Toolkit.
Omdat het Strategisch Beleidskader Cultuur is vastgesteld tot en met 2028, zullen de drie codes ook in de aanvraagronde voor meerjarige subsidies voor de periode 2025-2028 een rol spelen. De provincie zal zich financieel moeten inzetten voor de toepassing van de codes, in het bijzonder de Fair Practice Code, gezien de inflatie, gestegen loonkosten, de nasleep van de coronacrisis en de gestegen energieprijzen.

Vraag 26

Vraag over Begroting 2024
Programmaplan / Cultuur en maatschappij / Wat mag het kosten?
Waar is 185.000 op bezuinigd vanuit de autonome taken? Welke taken omvat dit?
Antwoord
De bezuiniging heeft betrekking op de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor compensatie van meerkosten voor structureel gesubsidieerde culturele instellingen als gevolg van prijsstijgingen (energie), inflatie en loonkosten.

Vraag 27

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Openbaar bestuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Provinciale Staten / Beleidsdoel Provinciale Staten

Heeft de provincie een strategisch communicatie plan?

Antwoord

De provincie heeft een strategisch communicatieplan 2023-2027.

Vraag 28

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Openbaar bestuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Provinciale Staten / Beleidsdoel Provinciale Staten

Wat wordt bedoeld met spin-off activiteiten?

Antwoord

De spin-off activiteiten zijn de activiteiten die bedoeld zijn om het boek te populariseren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan radio-interviews, boekpresentaties, het aansluiten bij bestaande initiatieven over de Groninger geschiedenis en de digitalisering van het boek en bronmateriaal. De invulling van deze spin-off activiteiten zit nog in de brainstormfase en zullen worden gebaseerd op de aangenomen motie M070 'Samen geschiedenis schrijven'.

Vraag 29

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Openbaar bestuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Overige bestuursorganen / Beleidsdoel GS en CdK

Waarom staat het Bevrijdingsfestival hier genoemd? Hoort dit niet bij cultuur?

Antwoord

De begrote middelen voor het Bevrijdingsfestival zijn toegevoegd aan het al bestaande krediet voor Viering 4 en 5 mei, van oudsher een taak van kabinetszaken.
Het Bevrijdingsfestival maakt geen deel uit van het Strategisch Beleidskader 2021-2028 *Wij zijn cultuur!* zoals vastgesteld door Provinciale Staten in 2019. Het maakt evenmin deel uit van het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2021-2024 of het Uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie 2021-2023 zoals vastgesteld door het college van GS en is daarbinnen ook niet gebudgetteerd. Het vieren van vrijheid heeft beleidsoverstijgende provinciale belangen en gaat verder dan alleen cultuur.

Vraag 30

Vraag over Begroting 2024

Programmaplan / Openbaar bestuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Bestuurlijke samenwerking en toezicht / Beleidsdoel Samenwerking en toezicht

Er wordt hier gesproken over een jongerenennetwerk. Echter, nergens in de begroting staat de jongerenadviesraad genoemd.

Waar vallen deze onder? Hoort dit niet beschreven te worden in dit hoofdstuk?

Antwoord

De Jongerenadviesraad (JAR) valt in de begroting onder de subsidieregeling jongerenparticipatie. Onder dit budget vallen, naast de kosten van de JAR, ook het Provinciaal Jongerendebat en Op Weg Naar Het Lagerhuis.

Het jongeren netwerk is een netwerk waarin vooral jongerenorganisaties samenkomen om de gezamenlijke aanpak om jongeren een stem te geven in de provincie te bestendigen en verbeteren. De JAR is hier uiteraard een van de deelnemende partijen met de kans om via het netwerk een achterban op te bouwen en te versterken en verbindingen te leggen met andere organisaties en jongeren die zich bezighouden met dezelfde thema's.

Zie voor meer informatie ook het antwoord op vraag 18 van de BBB.

Vraag 31**Vraag over Begroting 2024**

Programmaplan / Openbaar bestuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Communicatie / Beleidsdoel Communicatie

Waarom zijn de streefwaarden voor 'beeld van de website: algemene indruk goed' tussen 2023 en 2024 gehalveerd van 80 naar 40 procent?

Antwoord

Op dit moment werken we aan (een aanbestedingstraject voor) een nieuwe site die beter aansluit op de huidige wensen van gebruikers. Het verbeteren van functionaliteiten van de huidige site is daarmee op een laag pitje gezet. Het is hiermee niet realistisch om voor de periode tussen 2023 en 2024 uit te gaan van een streefwaarde van 80%.

Vraag 32**Vraag over Begroting 2024**

Programmaplan / Openbaar bestuur / Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? / Communicatie / Beleidsdoel Communicatie

Merk strategie: zit hier nog een koppeling met Marketing Groningen?

Antwoord

Ja, deze koppeling met Marketing Groningen is gelegd.

Vraag 33**Vraag over Begroting 2024**

Programmaplan / Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering / Beleidskaders

Hier ontbreekt het volgende afweegmoment voor het beleidskader voor de digitaliseringsstrategie, wanneer is dit?

Antwoord

De digitaliseringsstrategie volgt de reguliere beleidscyclus. Het volgende afwegingsmoment is komend jaar, bij de behandeling van de perspectiefnota.

Vraag 34**Vraag over Begroting 2024**

Programmaplan / Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering / Voorzieningen personeel

Wat wordt bedoeld met de voorziening 'behandelde klachten ongewenste intimiteiten'? Inzage in de (ingekomen en) behandelde klachten?

Antwoord

In de begroting zijn voldoende middelen opgenomen om diverse personeelsvoorzieningen te bekostigen in het geval de situaties zich voordoen. Voor 'behandelde klachten ongewenst intimiteiten' zou dat bijvoorbeeld kunnen leiden tot kosten van (deskundigen) onderzoek of het inhuren van gespecialiseerde hulp.

Naast de financiële voorziening zijn er structureel vier vertrouwenspersonen in de organisatie:

- twee vertrouwenspersonen waar medewerkers terecht kunnen voor zaken op het gebied van integriteit;
 - twee vertrouwenspersonen waar medewerkers terecht kunnen als het gaat om ongewenst gedrag.
- Deze vertrouwenspersonen worden niet gefinancierd uit de voorziening. Zij oefenen de rol van vertrouwenspersoon uit naast hun reguliere functie en worden vanuit het AKP van hun team gefinancierd.

Vraag 35

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Weerstandsvermogen en risicobeheersing / Risico's Categorie I / A. Geïdentificeerde incidentele risico's

Bij kwantificering risico's komen wij tot een vermindering van 1.92 (1,67 +0,25) ipv 2.28.
Waar zit dit verschil?

Antwoord

De berekening in de vraag gaat uit van de verkeerde getallen. De in de berekening genoemde € 1,67 miljoen heeft betrekking op het beschikbaar gestelde boedelkrediet. De omvang van de afname van het risico is echter een ander bedrag, te weten € 2,03 miljoen. Tezamen met het afname van het risico m.b.t. leningen/garanties van € 0,25 miljoen is de omvang van het gekwantificeerde risico gedaald met € 2,28 miljoen.

Vraag 36

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Weerstandsvermogen en risicobeheersing / Risico's Categorie I / A. Geïdentificeerde incidentele risico's

Hier wordt benoemd dat er geen reden is om over te gaan tot vrijvallen van overschot van beschikbare weerstandscapaciteit, aangezien er meerdere ijkpunten zijn. Dit is wel benoemd in de presentatie bij de stateninformatie sessie, namelijk het vrijvallen van 6 ton (0,93 - 0,32). Deze gingen weer naar de algemene reserve.

Wat wordt er nu daadwerkelijk gedaan?

Antwoord

De totale benodigde middelen (op basis van kwantificering van de risico's) zijn op dit moment ca. € 0,61 miljoen lager dan de beschikbare middelen (incidenteel beschikbare weerstandscapaciteit). Bij kleine incidentele fluctuaties laten wij niet direct middelen vrijvallen ten gunste van de algemene middelen, er wordt nu dan ook niets gedaan. Bij het opstellen van de jaarstukken vindt een nieuwe beoordeling van de risico's plaats.

Vraag 37

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Flexibele en lerende organisatie

Toekomstige organisatie: hoeveel vacature ruimte is bij de ICT-vacatures?
Wordt er ook gebruik gemaakt van traineeships? Zo ja, hoeveel trainees per jaar en op welk gebied?

Antwoord

De vacatureruimte in een team en/of domein wordt bepaald door de formatieplaatsen en de daadwerkelijke bezetting. Het aantal niet vervulde vacatures op ICT-gebied is sterk afgenomen door de vacatures die er waren continu open te zetten in plaats van de gebruikelijke twee weken.

Momenteel staan er nog drie ICT-vacatures open.

In maart 2024 start een nieuwe lichting van ongeveer twaalf trainees. Het betreft een algemeen traineeship welke op diverse plaatsen in de organisaties vervuld kan worden. En er wordt samengewerkt met gemeenten en samenwerkingsverbanden waar een deel van het traineeship ingevuld kan worden. Het streven is om in september 2025 een volgende groep trainees te laten starten.

Vraag 38**Vraag over Begroting 2024**

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Flexibele en lerende organisatie

Er wordt gesproken over arbeidscommunicatie: is er ook een recruitment plan/visie?

Antwoord

Er wordt gewerkt aan een recruitmentplan voor 2024.

Vraag 39**Vraag over Begroting 2024**

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Flexibele en lerende organisatie

Wat wordt er bedoeld met 'goed in gesprek te zijn met medewerkers': wat betekent dit concreet?

Antwoord

Alle medewerkers hebben op basis van de cao recht op minimaal één goed gesprek per jaar. In dit zogeheten Goede Gesprek legt de medewerker samen met de leidinggevende de basis voor zijn of haar duurzame inzetbaarheid. Hierbij is het belangrijk om zicht te krijgen op verandering in de organisatie en de functie en dat dit wordt afgestemd op de talenten, behoeften en ambities van de medewerker. In dit gesprek kunnen ook afspraken gemaakt worden over het inzetten van het Persoonlijk Budget Duurzame Inzetbaarheid van de medewerker. Goed in gesprek zijn met medewerkers vraagt daarmee ook om leiderschap, zowel op persoonlijk vlak van de medewerker als in een dienende rol van de leidinggevende.

Vraag 40**Vraag over Begroting 2024**

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Transparant

Vanuit het oogpunt van continuïteit is het mogelijk verstandig om de formatie te vergroten om de digitalisering doelen te behalen, om hoeveel formatie gaat dit?

Wordt er tevens ook gebruikgemaakt van kwalitatieve externe inhuur?

Antwoord

Sinds 2023 hanteren we het volgende adagium: vóórdat een project wordt gestart zal een inschatting gedaan worden van de kosten en benodigde beheerformatie in de project- en gebruiksfase. Jaarlijks evalueren we daarbij de inschattingen die gemaakt zijn. Indien blijkt dat er een af-/toename van beheerformatie nodig is, zullen we dit via de perspectiefnota inbrengen.

Voor de uitvoering van de projecten in het uitvoeringsprogramma maken we gebruik van externe inhuur waar nodig. Deels doen we dat om capaciteit aan te vullen en deels om specifieke expertise te benutten.

Vraag 41

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Transparant

Wanneer is uitvoeringsprogramma digitalisering afgerond?

Antwoord

Het meerjarenoverzicht en -planning waaraan we werken gaat hierin duidelijkheid verschaffen. Verwachting is dat dit overzicht begin 2024 gereed zal zijn. Daarnaast zal digitalisering zelf echter nooit zijn afgerond. Op basis van maatschappelijke behoeften, politieke/bestuurlijke ambities, ambtelijke doelstellingen en op basis van nieuwe wetgeving zal de informatiebehoefte in ontwikkeling blijven. Daarom is digitalisering een structureel onderwerp wat blijvend aandacht moet krijgen.

Vraag 42

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Transparant

Wat voor risicoanalyses zijn er gemaakt en wordt dit nog gedeeld met de provinciale staten?

Antwoord

Wij krijgen onder andere risico-informatie vanuit het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) en andere landelijke partijen. Daarnaast voeren wij 'red teaming'-onderzoeken, hacktesten en andere audits uit om proactief, periodiek onze beveiliging te toetsten. Tot slot kunnen we melden dat we processpecifieke risicoanalyses uitvoeren. Dit jaar bijvoorbeeld op onze basis IT-infrastructuur, subsidieproces en Bibob. Deze risicoanalyses leiden tot (mogelijke) aanvullende beveiligingsmaatregelen. We informeren uw Staten periodiek via de jaarstukken welke analyses we hebben uitgevoerd en desgewenst situationeel via een brief aan Provinciale Staten (zoals bijvoorbeeld hack NAD Nuis en BIJ12).

Vraag 43

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Transparant

Wat is het crisisbeleid bij een cyberinbraak / hack? Ligt er zo'n beleid?

Antwoord

Als provincie Groningen hebben wij een crisismanagementstrategie en crisismanagementplan. De component cyber en bedrijfscontinuïteit zijn integraal onderdeel van dit plan. We hebben in oktober 2023 op basis van deze plannen een crisismanagementoefening gehouden waarbij de crisis een ransomware-uitbraak betrof. We oefenen periodiek met telkens wisselende scenario's of andere type crisissen.

Vraag 44

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Transparant

Heeft de provincie al geïnvesteerd in een soc en/of cert?

Antwoord

Ja, wij hebben hierop geïnvesteerd.

Als provincie Groningen hebben wij een procedure rondom beveiligingsincidenten en datalekken.

Zodra er zich een melding/incident voordoet, wordt het security-incident-response-team geactiveerd.

Mocht het incident uitmonden in een crisis, dan kunnen we opschalen richting het crisismanagementproces.

Om risico's en dreigingen in de cyberwereld te monitoren hebben wij interprovinciaal ook afstemming.

Zo is er het Centraal Informatie Beveiligingsoverleg (CIBO) waarin de CISO's van de provincies afstemmen en is er het Information Sharing and Analysis Centrum ingericht. (IP-ISAC) waarin de technische medewerkers kennis delen. Medewerkers van de provincie Groningen nemen deel in het CIBO en IP-ISAC.

Tot slot kan gemeld worden dat er interprovinciaal gewerkt wordt aan een informatieknooppunt cybersecurity (IKP CS). Die gaat provincies straks proactief van dreigingsinformatie voorzien welke door het NCSC en andere cyberpartners wordt ontdekt. De provincie Groningen werkt actief mee aan de realisatie van de IKP CS.

Vraag 45

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Transparant

Is er al een extern bedrijf gecontracteerd om bij een eventuele cyberattack het crisisbeleid uit te voeren, zoals FOX-IT?

Antwoord

De concernfunctionaris informatiebeveiliging heeft deze contacten met cybersecurity-bedrijven en zal in geval van een crisis direct met deze partijen schakelen. Er is nog geen formeel contract afgesloten met een extern bedrijf bij een eventuele cyberattack. Wij zijn aan het verkennen wat de mogelijkheden zijn.

Vraag 46

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Transparant

Uit hoeveel medewerkers bestaat de eventuele cyberdienst die zich richt op de beveiliging?
Is er een CISO?

Antwoord

De provincie heeft een concernfunctionaris informatiebeveiliging (CISO). We hebben tevens een IT-security officer en een technisch securityspecialist. Daarnaast huren wij voor opdrachten (cyber)specialisten in, zoals bijvoorbeeld voor hacktesten en audits.

Vraag 47

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Bedrijfsvoering / Bedrijfsvoering naar thema / Transparant

In hoeverre beheert de provincie de eigen data?
Staan deze op interne servers?

Antwoord

De provincie beheert haar eigen data, en deze staat fysiek bij onze leveranciers in externe datacenters. Deze leveranciers beheren de hardware in het datacenter.

Vraag 48**Vraag over Begroting 2024**

Paragrafen / Lokale heffingen / Lokale lastendruk

In de tabel lezen we de tarieven per gewichtsklasse van 2023 en 2024. Hoe is de berekening van de tarieven per gewichtsklasse naar het tarief van de opcenten?

Antwoord

In de Provinciewet wordt in artikel 222 geregeld dat voor de berekening van het aan opcenten verschuldigde bedrag wordt uitgegaan van het tarief van de [Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994](#) zoals dat gold op 1 april 1995.

Hiermee wordt voorkomen dat een stijging van de landelijke tarieven motorrijtuigenbelasting doorwerkt in de provinciale opcenten. De berekening is dan als volgt:

Omschrijving	Landelijk tarief 1-4-1995	Opcenten 2023 en 2024	Bedrag prov. opcenten
Berekende provinciale belasting op basis van een personenauto van:			
- 800 kg	€ 107,91	95,7	€ 103,27
- 1.100 kg	€ 229,98	95,7	€ 220,09
- 1.500 kg	€ 416,93	95,7	€ 399,00

Vraag 49**Vraag over Begroting 2024**

Financiële begroting / Overzicht van lasten en baten / Lasten en baten per programma / Baten

In tabel 11 (Paragrafen / Lokale heffingen / Lokale lastendruk) staan de prognose van de lokale heffingen voor de komende jaren. Geprognostiseerd is een jaarlijkse stijging van de lokale heffingen behalve in 2027.

In tabel 2 op pagina 191 is een prognose van de baten per inkomstenbron tussen 2024-2027 af te lezen. Hoe worden de bedragen per jaar berekend?

Antwoord

De geprognosticeerde jaarlijkse stijging van de lokale heffingen wordt veroorzaakt door de opcenten motorrijtuigenbelasting en wel doordat we rekening hebben gehouden met de afbouw van de stimuleringsmaatregelen voor elektrische voertuigen. Tot 2025 zijn elektrische voertuigen vrijgesteld van mrb. Vanaf 2025 worden deze voertuigen voor 0,25 en vanaf 2026 volledig in de mrb betrokken. Daarnaast is rekening gehouden met de bij Prinsjesdag aangekondigde verdubbeling van de grondslag waarover opcenten mrb worden geheven voor campers met ingang van 2026. De leges en andere heffingen worden meerjarig op een gelijke omvang gehouden en conform de uitgangspunten niet geïndexeerd.

NB. Het verschil tussen beide tabellen voor het jaar 2024 betreft baten die wel onderdeel zijn van de categorie 'Leges en andere heffingen' in de financiële begroting, maar geen onderdeel uitmaken van de toelichting die is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen. Dit betreft recognities en bijdragen advertentiekosten.

Vraag 50

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Overzicht van lasten en baten / Lasten en baten per programma / Baten

Waarom stijgen de opcenten motorrijtuigenbelasting de komende jaren?
Wat is de verklaring van het verschil tussen 2023 en 2024 met een gelijkblijvend tarief van de opcenten?
Wat is de verklaring van de geringe daling tussen 2026 en 2027?

Antwoord

De opcenten stijgen niet. De opbrengst aan opcenten motorrijtuigenbelasting stijgt wel. Dit komt doordat we rekening hebben gehouden met de afbouw van de stimuleringsmaatregelen voor elektrische voertuigen. Tot 2025 zijn elektrische voertuigen vrijgesteld van mrb. Vanaf 2025 worden deze voertuigen voor 0,25 en vanaf 2026 volledig in de mrb betrokken. Daarnaast is rekening gehouden met de bij Prinsjesdag aangekondigde verdubbeling van de grondslag waarover opcenten mrb worden geheven voor campers met ingang van 2026.

De verklaring tussen de geprognosticeerde opbrengst 2023 en 2024 wordt verklaard door fluctuaties in de werkelijke aantallen voertuigen in de provincie. Tweemaal per jaar ontvangen een opgaaf van de belastingdienst over de werkelijke aantallen. In het model waarin we de opbrengst motorrijtuigenbelasting berekenen houden we rekening met een daling van 0,25% het aantal voertuigen. De werkelijke aantallen in 2023 laten echter een gelijkblijvend aantal voertuigen zien.

Het verschil tussen 2026 en 2027 wordt verklaard doordat we dus rekening houden met een daling in het aantal voertuigen. Zie hiervoor ook de bijlage 2, uitgangspunten meerjarenbegroting.

Vraag 51

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Overzicht van lasten en baten / Lasten en baten per programma / Baten

Hoe groot is het verschil tussen de geprognosticeerde lokale heffingen per jaar tot en met 2027 en de geprognosticeerde inflatie tot en met 2027?
En hoe is het verloop als 2023 100 is?

Antwoord

De geprognosticeerde lokale heffingen komen tot stand door ten eerste de ontwikkelingen in het aantal voertuigen die in de motorrijtuigenbelasting worden betrokken en ten tweede door het tarief aan opcenten dat door de provincie wordt geheven. Het tarief waar in de prognose rekening mee is gehouden blijft gelijk op 95,7 opcenten. Hierop is dus geen inflatie toegepast. De stijging van de opbrengst is dus volledig het gevolg van het afbouwen van de stimuleringsmaatregelen elektrische voertuigen en het verhogen van de grondslag voor campers. Beide maatregelen zijn rijksbeleid, waar de provincie geen invloed op heeft.

Met andere woorden de houder van een benzineauto, niet zijnde een camper, die de komende vier jaar deze auto blijft rijden, zal een gelijk bedrag betalen aan provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting. In die zin kunnen we dan ook geen vergelijking maken met de geprognosticeerde inflatie tot en met 2027.

Vraag 52

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Financiële positie / Middelen Hoofdlijnenakkoord 2023-2027

Wat wordt er bedoeld met kredieten bij herprioritering?

Antwoord

De herprioritering is toegepast op de structurele kredieten waaruit incidentele activiteiten worden gefinancierd.

Vraag 53

Vraag over Begroting 2024
Financiële begroting / Financiële positie / Ambities Hoofdlijnenakkoord 2023-2027
Wanneer ontvangen we de lange termijn uitwerking van het hoofdlijnenakkoord?
Antwoord
Het Hoofdlijnenakkoord 2023-2027 wordt uitgewerkt in de verschillende kaderstellende nota's en/of uitvoeringsprogramma's van de verschillende beleidsonderdelen. Deze uitwerking wordt uiteraard ook verwerkt in de reguliere P&C-documenten (bijv. middels nieuwe of bijgestelde indicatoren). Momenteel wordt voor de lange termijn uitwerking in kaart gebracht welke initiatieven er zijn, wat de samenhang tussen deze initiatieven is en de mogelijke strategie/aanpak voor de verdere uitwerking hiervan. Dit resulteert in een integrale aanpak waar onze ambities zowel op de inhoud als op stijl tot uitdrukking komen in nieuw beleid (economische visie, omgevingsvisie, leefbaarheidsvisie) en in onze werkwijze. Wij komen hierop terug in separate (beleids)voorstellen en zijn niet voornemens een uitvoeringsprogramma voor het gehele hoofdlijnenakkoord op te stellen maar zullen gaandeweg met verdere verdieping komen zodat het mogelijk blijft om het samen optrekken met de Staten goed te verwerken in de uitvoering.

Vraag 54

Vraag over Begroting 2024
Financiële begroting / Financiële positie / Doorkijk financieel perspectief 2025-2027
Hier staat "Hierbij is wel rekening gehouden met een onttrekking uit het surplus op het stamkapitaal van € 9,7 miljoen." 1. Betekent dit dat 9,7 miljoen uit het stamkapitaal wordt gebruikt? 2. Hoe groot is het stamkapitaal op dit moment, in 2023? 3. Hoe groot is deze over één jaar in 2024?
Antwoord
1. Vooralsnog wordt rekening gehouden met een onttrekking € 9,7 miljoen uit het stamkapitaal. Echter is in het Hoofdlijnenakkoord 2023-2027 afgesproken om de inzet vanuit het surplus van het Stamkapitaal zo veel mogelijk te beperken. Derhalve willen wij bij de Perspectiefnota 2025 een vervolg geven aan onderstaande tweeledige opdracht van het Hoofdlijnenakkoord 2023-2027: • Het structureel vrij spelen van middelen via een herprioritering op de autonome taken (streefwaarde 2%). • Het incidenteel vrij spelen van middelen door binnen de bestemmingsreserves keuzes te maken binnen de gelabelde bedragen. Dit moet ertoe leiden dat de € 9,7 miljoen dekking vanuit het surplus van het Stamkapitaal zoveel mogelijk wordt beperkt door middelen vrij te spelen vanuit deze opdracht. Dit conform de € 5,3 miljoen die voor 2024 is gerealiseerd door het vrij spelen van middelen binnen de bestemmingsreserves. 2. Op dit moment bedraagt het surplus € 3,5 miljoen. Hierbij is rekening gehouden met bovenstaande € 9,7 miljoen. Het gaat hier om de zogenaamde vrije ruimte boven het minimumbedrag van € 100 miljoen. 3. Minimaal € 3,5 miljoen. Dit bedrag wordt mogelijk hoger afhankelijk van met name de resultaten op toekomstige grondexploitaties Blauwestad. Zie voor een nadere toelichting ook de beschreven ontwikkeling bij de bestemmingsreserve Compensatie dividend Essent in deel 4 van de Begroting 2024.

Vraag 55

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Financiële positie / Doorkijk financieel perspectief 2025-2027

In tabel 16 lezen we geen surplus op het stamkapitaal 2027.
Is het stamkapitaal in 2027 op of onder het afgesproken minimum?
Hoe groot is op dat moment het geprognoseerde stamkapitaal?

Antwoord

In het Hoofdlijnenakkoord 2023-2027 en in de Begroting 2024 staan de financiële kaders. Eén van de kaders is:

- *We houden ons aan de afspraak dat het stamkapitaal minimaal € 100 miljoen moet zijn. Alleen het surplus op dit bedrag zetten we in.*

Om de ambities uit het hoofdlijnenakkoord voor het jaar 2027 te dekken is (op basis van de huidige inschatting) geen inzet van surplus uit het stamkapitaal benodigd.

Wij verwijzen tevens naar het antwoord op vraag 54 voor een nadere toelichting op de (geprognoseerde) omvang van het stamkapitaal.

Vraag 56

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Financiële positie / Overige aspecten omtrent financiële positie / Stand en verloop van de reserves en voorzieningen / 7. Provinciale Meefinanciering

Hier staat vermeld: "De gelabelde bedragen hebben met name betrekking op reeds toegekende middelen aan programma's, zoals voor cofinanciering voor Europese fondsen (POP, Veenkoloniën), Groninger Ondernemersregeling en de Verordening Innovatieve Ambities (VIA), waarbij de komende jaren vanuit deze programma's daadwerkelijk middelen aan subsidieprojecten worden toegekend. Van de gelabelde bedragen valt € 1.354.208 vrij ter dekking van het Hoofdlijnenakkoord 2023-2027."

Het totale bedrag van € 1.354.208 dat in de dekking van het huidige colaitieakkoord valt, komt uit verschillende ondernemersfondsen, hoe is het totaal bedrag opgebouwd maw hoeveel komt uit de Groninger Ondernemersregeling, de VIA en de cofinanciering voor Europese fondsen?

Antwoord

De vrijgevallen gelabelde bedragen hebben geen betrekking op de verschillende ondernemersfondsen.

Het gaat om vrijval als gevolg van afgeronde en afgerekende projecten.

Concreet gaat het om:

1. Convenant bedrijventerreinen: € 1,25 miljoen
2. Subsidie LIFE IP Deltanatuur: € 75.000
3. Bijdrage SER Noord- Nederland: € 33.000

Bedragen kunnen vrijvallen omdat er geen (juridische) verplichtingen meer zijn.

Vraag 57

Vraag

Financiële begroting / Financiële positie / Overige aspecten omtrent financiële positie / Stand en verloop van de reserves en voorzieningen / 7. Provinciale Meefinanciering

Zie vraag 56.

Kunnen ondernemers in 2024 aanspraak doen op (delen van) het bedrag van € 1.354.208 of valt het bedrag in de algemene dekking en is de besteding nog niet/anders bepaald?

Antwoord

Deze € 1,3 miljoen is onderdeel van de opdracht om middelen vrij te spelen binnen de gelabelde bedragen in de bestemmingsreserves. Bedrag kan vrijvallen omdat onderliggende projecten zijn afgerekend/afgerond en er geen (juridische) verplichtingen meer zijn. Dit betreft dan ook geen middelen die vallen onder een regeling waar ondernemers aanspraak op kunnen doen

Vraag 58

Vraag over Begroting 2024

Financiële begroting / Financiële positie / Overige aspecten omtrent financiële positie / Stand en verloop van de reserves en voorzieningen / 7. Provinciale Meefinanciering en 16. Cofinancieringsfonds

Is het Cofinancieringsfonds voor Europese fondsen ook het fonds waarin gespaard wordt voor het Deltaplan/Lelylijn?

Of kunnen we concluderen uit de informatie over reserve Cofinancieringsfonds dat dit Cofinancieringsfonds tot minimaal de perspectiefnota 2025 gehandhaafd blijft?

Antwoord

In het Cofinancieringsfonds is op dit moment € 5,0 miljoen beschikbaar voor het Deltaplan/Lelylijn.

Voor vulling van het Cofinancieringsfonds wordt op dit moment niet gespaard. In het kader van de Perspectiefnota 2025 zullen wij uw Staten een voorstel doen over een eventueel vervolg van dit fonds.

Vraag 59

Vraag over Begroting 2024

Bijlagen / Productenraming / 2. Milieu en energie

In de tabel bij Bodemsanering bij lasten een bedrag van 990 bij 2024, 833 bij 2025 en 293 bij zowel 2026 en 2027.

Hoe zijn de lagere lasten bij bodemsanering de komende jaren berekend?

Antwoord

De lastendaling in zowel 2025 als 2026 en verder wordt primair veroorzaakt doordat een aantal projecten zijn afgerond. Dit gaat gepaard met het vervallen van de middelen die hiervoor vanuit het Rijk zijn ontvangen.

Vraag 60

Vraag over Begroting 2024

Bijlagen / Productenraming / 8. Algemene dekkingsmiddelen en bedrijfsvoering

Is de provincie belastingplichtig in de gemeente Groningen in zake de nieuw in te voeren Reclamebelasting? Indien het geval hoeveel is daarvoor opgenomen in de begroting van 2024?

Antwoord

Op basis van de concept verordening reclamebelasting van de gemeente Groningen verwachten wij geen reclamebelasting verschuldigd te zijn. Om die reden is ook niet specifiek een bedrag in de begroting hiervoor opgenomen.

Vraag 61

Vraag over Begroting 2024

In de vorige begroting, de begroting 2023, stond de "Realisatie taakstelling wind Realisatie taakstelling wind met de realisatie en taakstelling in MW. Deze taakstelling zien we niet terug in de begroting 2024. Waarom is deze taakstelling, die is afgesproken met het Rijk en in 2023 nog niet is behaald, niet opgenomen in de begroting 2024?

Antwoord

Met ingang van de Begroting 2024 zijn deze eigen indicatoren niet meer opgenomen, aangezien deze indicatoren behoren bij de afgelopen collegeperiode, met uitzondering van de RES: 5,7 TWh duurzame energie in 2030. De RES-indicator wordt wel opgenomen in de Begroting 2024, hierbij wordt verwezen naar de RESGroningen.nl. De komende periode wordt het hoofdlijnenakkoord verder uitgewerkt, wat moet resulteren in een uitvoeringsprogramma 2024/2025. Mogelijk volgen hieruit nieuwe eigen indicatoren, die worden dan vervolgens opgenomen in de eerstvolgende P&C-cyclus.

In de [brief aan PS](#) van eind april (documentnummer 2023-041031) hebben we beschreven dat met de uitspraak van de Raad van State over windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding de besluiten onherroepelijk geworden zijn en het windpark definitief kan worden gebouwd. Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding maakt onderdeel uit van de provinciale plannen om de Groningse taakstelling Wind op Land van 855,5 MW te behalen. Nu dit park er definitief komt staat ook vast dat deze taakstelling wordt behaald.

Vraag 62

Vraag over Begroting 2023

Realisatie taakstelling wind was 727,8 MW. In 2022.
Hoe is de realisatie taakstelling wind in 2023?

Antwoord

Zoals u heeft kunnen lezen in de Najaarsmonitor 2023 was op het moment van schrijven de realisatie taakstelling wind in 2023 nog niet bekend omdat de RVO-monitor Wind op Land voor 2023 nog niet is verschenen.

In de [brief aan PS](#) van eind april (documentnummer 2023-041031) hebben we beschreven dat met de uitspraak van de Raad van State over windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding de besluiten onherroepelijk geworden zijn en het windpark definitief kan worden gebouwd. Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding maakt onderdeel uit van de provinciale plannen om de Groningse taakstelling Wind op Land van 855,5 MW te behalen. Nu dit park er definitief komt staat ook vast dat deze taakstelling wordt behaald.

Vraag 63

Vraag over Begroting 2024

Wordt met het windpark Eemshaven-West, het enige verwachte vergunde project, de taakstelling gehaald?
Zo nee, welke consequenties heeft dit en kan het Rijk de taakstelling afdwingen?

Antwoord

Windpark Eemshaven-West is géén onderdeel van de taakstelling van 855,5 MW. Het windpark is wél onderdeel van het RES-bod van 5,7 TWh.

In de [brief aan PS](#) van begin juli (documentnummer 2023-060102) hebben we beschreven dat vanwege de omvang van het voorgenomen windpark (meer dan 100 MW) conform de Elektriciteitswet het Rijk bevoegd is tot het vaststellen van het inpassingsplan. Op verzoek van provincie en met instemming van de gemeente Het Hogeland heeft de minister voor Klimaat en Energie de bevoegdheid tot het opstellen van het inpassingsplan overgedragen aan de provincie. Provinciale Staten zijn daardoor bevoegd het inpassingsplan vast te stellen. De bevoegdheid voor het afgeven van de vergunningen ligt bij Gedeputeerde Staten.

Vraag 64

Vraag over Begroting 2024

Kan de provincie samen met de gemeenten zelfstandig de taakstelling realiseren en op welke termijn?

Antwoord

In de [brief aan PS](#) van eind april (documentnummer 2023-041031) hebben we beschreven dat met de uitspraak van de Raad van State over windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding de besluiten onherroepelijk geworden zijn en het windpark definitief kan worden gebouwd. Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding maakt onderdeel uit van de provinciale plannen om de Groningse taakstelling Wind op Land van 855,5 MW te behalen. Nu dit park er definitief komt staat ook vast dat deze taakstelling wordt behaald.

7. Partij voor de Dieren

Vraag 1

Vraag over Begroting 2024
Programmaplan / Economie / Wat mag het kosten? Paragrafen / Verbonden partijen / Vennootschappen en coöperaties / Groningen Airport Eelde N.V. Allereerst een vraag over Groningen Airport Eelde. Onder het programmaplan Economie - wat mag het kosten - overzicht prioriteiten vs. regulier staat bij GAE een - onder saldo. Betekend dat dat hier geen investering wordt gedaan? Onder Paragrafen - verbonden partijen vind ik dat er 1,8 miljoen wordt geïnvesteerd in GAE. Hoe verhoudt zich dit tot elkaar? In december staat GAE weer op het programma als bespreekstuk en vraagt het college bijna 23 miljoen om de NEDAB kosten te dekken voor de komende 10 jaar. Daar is dan een begrotingswijziging voor nodig. Hoe verhoudt zich dit tot het voorliggende voorstel van de begroting?
Antwoord
De reden dat GAE in de tabel Prioriteiten vs Regulier op nul staat betekent dat vanuit het hoofdlijnenakkoord geen middelen zijn gereserveerd voor 2024 omdat in 2024 nog voldoende middelen voor GAE beschikbaar zijn voor ons aandeel in de NEDAB 2024, namelijk de circa 1,8 miljoen in de paragraaf Verbonden partijen. Deze middelen zijn afkomstig uit de in 2017 verstrekte middelen voor GAE van € 13,8 miljoen voor de periode (2017-2026). In het Statenvoorstel van GS om bijna € 23 miljoen voor de komende 10 jaar (2024-2033) beschikbaar te stellen, worden de middelen die nog reteren uit de € 13,8 miljoen gebruikt ter gedeeltelijke dekking. De begrotingswijziging bij het ontwerpbesluit van het GAE is niet verwerkt in de nu voorliggende Begroting 2024. Pas na positieve besluitvorming in uw Staten wordt het voorstel verwerkt in onze begroting. In de Begroting 2025 onder – wat mag het kosten – zal dan ook bij de prioriteit voor GAE een bedrag worden opgenomen.

Vraag 2

Vraag over Begroting 2024
Dan een vraag over financiering wildopvang en natuurtoezicht. Voor beide zaken zie ik geen posten opgenomen in de begroting. Klopt dat of mis ik wat? Gesprekken/onderzoeken hierna zijn nog in gang voor zover wij weten. Maar moet er nu al niet worden begroot op deze zaken als we hier in 2024 geld aan uit willen geven? Waar toert de provincie anders nog extra geld vandaan als we het nu niet vastleggen? Hoe zit dit precies?
Antwoord
De financiering van de wildopvang is nog niet opgenomen in de begroting omdat nog niet duidelijk is welke bijdrage vanuit de provincie nodig is. Hiertoe vindt nog een verkenning plaats. Afhankelijk van de bestuurlijke besluitvorming hierover zullen te zijner tijd al dan niet middelen vrijgemaakt worden.

Vraag 3

Vraag over Begroting 2024
Klopt het dat er twee miljoen wordt uitgetrokken voor het programma Bos en Hout in 2024 en dat het nog niet duidelijk is hoe het college hier mee omgaat in de daarop volgende jaren? Ook hier zie ik onder het Programmaplan Natuur en Landbouw weer 2 miljoen staan onder saldo in de tabel 'overzicht prioriteiten versus regulier'.
Antwoord BELNAT
Het klopt dat er € 2 miljoen wordt uitgetrokken voor het programma Bos en Hout in 2024. Voor de jaren daarna hebben we voor Bos en Hout én de andere geformuleerde ambities in het Hoofdlijnenakkoord nog geen bedragen begroot. In ons Hoofdlijnenakkoord zeggen we hierover onder meer: De combinatie van onzekerheid over rijksfinanciering en het ontbreken van voldoende middelen voor het volledig continueren van in gang gezet beleid vanuit de vorige collegeperiode heeft ertoe geleid dat wij ons nu in eerste instantie richten op het jaar 2024. Door constante monitoring houden wij de vinger strak aan de financiële pols en eind 2024 kijken we waar we staan en of we moeten bijsturen.

Vraag 4

Vraag over Najaarsmonitor 2023

Het wordt ons niet duidelijk hoeveel areaal aan NNN natuur moet zijn gerealiseerd in 2027 en of we op koers zijn dit te behalen. Wat is hiervoor nodig?
Hoeveel hectare moet hier jaarlijks voor worden aangekocht en ingericht?

Antwoord

Het aandeel nieuwe natuur is ongeveer 10.000 ha.
Hiervan moet nog ca. 2750 ha worden ingericht en ca. 1250 ha worden verworven. De verwerving vindt plaats op basis van vrijwilligheid, hierbij zijn we afhankelijk van de kansen die zich voordoen op de grondmarkt.

Vraag 5

Vraag over Najaarsmonitor 2023

Hoe zit het met het behalen van de KRW doelen. Provincie claimt in de Najaarmonitor alles te hebben gedaan binnen de eigen macht om de doelen te behalen en stelt geen streefwaarden.
Van wie is de provincie afhankelijk voor het behalen van de doelen en zijn we omweg om via die wegen de doelen te behalen?

Antwoord

In de voordracht bij de vaststelling van de KRW-doelen, begrenzing en status van KRW-waterlichamen (in uw vergadering van 15 december 2021) is hier al iets over opgenomen:

“Ondanks de hier voorgestelde maatregelen en de maatregelenprogramma's die zijn opgenomen in het Nationaal Waterprogramma van het Rijk en de Waterbeheerprogramma's van de waterschappen is het volledig bereiken van de doelen voor de grond- en oppervlaktewaterlichamen nog onzeker. Dit houdt verband met de volgende onderwerpen:

- Nutriëntenbelasting (met name het rijksbeleid)
- Grondverwerving (tbv de aanleg van natuurvriendelijke oevers en beekherstel)
- Gewasbeschermingsmiddelen en overige stoffen (beperkt handelingsperspectief)”

Via de Transitie Landelijk Gebied verwachten we hier verder, ook als provincie, invulling aan te kunnen geven.

Vraag 6

Vraag over Najaarsmonitor 2023

Als laatste nog de vraag wat de consequentie is van het niet behalen van het streefdoel van 5% biologisch landbouwareaal.
Heeft dit juridische consequenties?
Zijn hier ook doelen die we per een bepaald jaar moeten behalen? Er bestaat een doelstelling van de EU van 25% in 2035 voor biologische landbouw.
Hoe verhoudt de ambitie van dit college voor het behalen van 5% biologische landbouw zich tot deze doelstelling?
En hoe wil het college deze doelstelling (als zij deze onderschrijft) gaan bereiken?

Antwoord

Het beoogde doel was een ambitie/voornemen vanuit ons provinciale beleid van de afgelopen jaren dat aanvankelijk ook haalbaar leek. Echter, vanwege veranderende marktomstandigheden en onzekerheden over de toekomst van de landbouw zien we een afnemende interesse bij boeren om om te schakelen naar biologische landbouw.

Omdat het een beleidsambitie betreft, heeft het niet behalen van het streefdoel geen juridische consequenties.

We zijn aangesloten bij de discussie die landelijk wordt gevoerd over de nationale vertaling van de Europese doelstelling ten aanzien van biologische landbouw.

We zijn momenteel bezig met het opstellen van een nieuw uitvoeringsprogramma. Hierin zullen we de ambitie van de provincie alsmede onze rol ten aanzien van de biologische landbouw ook opnemen.
Zodra dit programma gereed is zullen we de Staten hierover informeren.

8. PVV

Vraag 1

Vraag over Begroting 2024

Voorwoord:

"De komende periode zullen wij onze ambities verder uit werken en nader concretiseren, waarvan de resultaten landen in onze reguliere P&C- en beleidscyclus. We vinden het van belang om hierin samen met uw Staten op te trekken, waarbij u voldoende ruimte heeft om initiatieven te nemen, mee te praten en te besluiten."

Dat wordt dus wachten

Antwoord

Op korte termijn zullen al voorstellen aan uw Staten worden voorgelegd m.b.t. de verdere uitwerking en concretisering van de ambities.

Een voorbeeld hiervan is de economische visie waarin de economische ambities nader worden uitgewerkt naar concrete doelen. De startnotitie is onlangs besproken in de commissievergadering en de planning is dat de visie in april 2024 bij uw Staten wordt besproken. In 2024 volgt ook de omgevingsvisie en we zijn voornemens om beleid ten aanzien van leefbaarheid op te stellen.

Vraag 2

Vraag over Begroting 2024

Voorwoord:

"De komende periode 2023-2027 werken wij aan de verbetering van de brede welvaart van de inwoners van de provincie Groningen. Wij plaatsen de belangen van onze inwoners voorop."

Da's mooi gesproken, maar het blijft voorlopig vooral bij algemene uiteenzettingen en beloften die vaak concreetheid missen. Wat is bijvoorbeeld het doel voor 2024? Wat betekent een ontwikkeling concreet voor de begroting 2024?

Antwoord

In het Programmaplan zijn per programma (daar waar mogelijk) in het onderdeel 'Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen' de ambities uit het hoofdlijnenakkoord voor 2024 vertaald naar concrete te realiseren prestaties.

Als concreet voorbeeld benoemen wij de uitwerking van de uitrol van het erfgoedprogramma 2024 naar niet-aardbeviingsgebied (door onder meer de uitrol van de subsidieregelingen GRRG en RORG en de uitrol van het erfgoedloket). Dit voorbeeld is onderdeel van programma 6.2 (Erfgoed en archeologie) in de Begroting 2024.

Vraag 3

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Grondbeleid / Natuurbeleid:

"Het verwerven van de ruilgronden voorloopt succesvol waardoor grote kavelruilen met agrariërs in het natuurnetwerk mogelijk zijn geworden."

Maar is er bij de natuurorganisaties, zoals Staatsbosbeheer, ook geld om deze kavels op korte termijn als nieuwe natuur te ontwikkelen of lopen er jarenlang alleen maar schapen op?

Antwoord

Nadat we alle gronden binnen een waterhuishoudkundige eenheid hebben verworven, gaat de provincie normaal gesproken zelf starten met inrichting van het natuurnetwerk. We zijn dus niet afhankelijk van de financiële middelen van de terrein beherende organisaties.

Vraag 4

Vraag over Begroting 2024

Paragrafen / Verbonden partijen / Vennootschappen en coöperaties / Waterbedrijf Groningen:

"Het Waterbedrijf heeft te maken met een verhoging van de (vervangings-)investeringen. In combinatie met een prijsstijging voor de uitvoering van de investeringen zal dit in 2023 leiden tot een relatief sterke stijging van de drinkwatertarieven."

In 2023 of 2024?

Antwoord

Voor de provincie Groningen heeft dit begrotingstechnisch geen gevolgen aangezien er geen inkomsten uit dividend worden ontvangen. Het gaat hier om de prijsverhoging in 2023 en de verwachting is kennelijk dat deze ontwikkeling zicht voortzet in 2024. In dit geval is deze tekst niet relevant voor de begroting maar geeft een algemene toelichting op relevante ontwikkeling van Waterbedrijf Groningen.

9. Volt

Vraag 1

Vraag over Begroting 2024

Waarom is het aantal verkochte kavels in Blauwestad de enige indicator voor een zo'n hoog mogelijke ruimtelijke kwaliteit in onze provincie?

Antwoord

Ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit is het lastiger om concrete niet voorgeschreven indicatoren te benoemen. Op basis van de verdere uitwerking van het hoofdlijnenakkoord zijn we voornemens om meer concrete indicatoren op te nemen.

Vraag 2

Vraag over Begroting 2024

Op welke manier zou er ruimte zijn binnen de begroting om een generatietoets in te voeren op alle nieuwe beleidsplannen?

Antwoord

In basis streven wij ernaar om altijd beleid te maken wat toekomstbestendig en toekomstvast is, om zo eventuele negatieve gevolgen voor toekomstige generaties te beperken. Bij het opstellen van beleid betrekken we daarom ook nadrukkelijk jongeren. Indien het uitvoeren van een generatietoets bij nieuwe beleidsplannen boven op de huidige jongerenparticipatie door uw Staten gewenst is, dient hiervoor aanvullend budget gevonden te worden.

Vraag 3

Vraag over Begroting 2024

Hoeveel procent CO₂-emissiereductie is momenteel al behaald in vergelijking met 1990?

Antwoord

Landelijk is 30% emissiereductie behaald tussen 1990 en 2022, want de emissies gingen van 228,9 naar 158,5 Mton/jaar (<https://www.emissieregistratie.nl/data/overzichtstabellen-lucht/broeikasgassen>). Voor Groningen hebben we geen cijfers over 1990, dus voor onze provincie kunnen we de vraag niet beantwoorden. Wel weten we dat de emissiereductie in Groningen (inclusief voertuigbrandstoffen) 15% is in 2020 ten opzichte van 2010 (<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/co2-uitstoot>).

NB: deze cijfers wijken af van de gegevens waarop de Klimaatagenda Groningen is gebaseerd. [In paragraaf 1.4 van de Klimaatagenda](#) is toegelicht hoe deze tot stand gekomen zijn en hoe de afwijkingen kunnen worden verklaard. De komende periode wordt het hoofdlijnenakkoord verder uitgewerkt, wat moet resulteren in een uitvoeringsprogramma 2024/2025. Mogelijk volgen hieruit nieuwe eigen indicatoren, die worden dan vervolgens opgenomen in de eerstvolgende P&C-cyclus.

Vraag 4

Vraag over Begroting 2024

Wat zou de financiële consequentie zijn om eerder dan 2035 energieneutraal te zijn binnen de eigen invloedssfeer, bijvoorbeeld 2030 of eerder?

Antwoord

De financiële consequenties hiervan hebben wij niet in beeld.

Vraag 5

Vraag over Begroting 2024

Is het praktisch gezien mogelijk om in 2030 100% co2-emissiereductie binnen de gehele provincie te realiseren?

Antwoord

Nee, vanwege vele praktische barrières. Een voorbeeld hiervan is het tekort aan menskracht voor de realisatie van elektriciteitsverbindingen en -aansluitingen. De netbeheerders hebben hun handen vol aan de projecten om de huidige doelstellingen te halen en hebben aangegeven: "Het steeds hogere tempo waarin er extra transportcapaciteit wordt gevraagd overstijgt de snelheid waarmee netbeheerders het elektriciteitsnet kunnen uitbreiden." (<https://www.netbeheernederland.nl/nieuws/elektriciteitsnet-verder-onder-druk-kabinet-en-netbeheerders-nemen-ingrijpende-maatregelen-1696>) De doelstellingen nog sneller verwezenlijken is dus alleen al met het oog op het werk van de netbeheerders onhaalbaar. Op alle andere terreinen (opwek, afname, batterijen, vergunningverlening, financiering) gelden andere serieuze beperkingen.

Vraag 6

Vraag over Begroting 2024

Is het financieel gezien mogelijk om in 2030 100% co2-emissiereductie binnen de gehele provincie te realiseren?

Antwoord

De financiële mogelijkheden hebben wij niet in beeld. Op basis van onze kennis en expertise is de inschatting dat dit niet mogelijk is. Daarnaast hebben wij in het hoofdlijnenakkoord gesteld dat we "geen koploper willen zijn, als het peloton niet kan volgen". Het peloton zal een dergelijke snelle overgang zeker niet kunnen volgen. Dit zal vrijwel zeker consequenties hebben voor bijv. de regionale economie.

Vraag 7

Vraag over Begroting 2024

Hoeveel geld is binnen de huidige begroting beschikbaar voor digitalisering binnen de eigen organisatie?

Antwoord

Via de Perspectiefnota 2023 is structureel € 2,8 miljoen voor digitalisering beschikbaar gesteld. Daarvan is € 0,85 miljoen bedoeld voor de uitvoering van projecten, € 1,6 miljoen voor de versterking van de formatie (beheer en projecten) en € 0,4 miljoen voor de instandhouding van de beschikbare ICT-dienstverlening (hard- en software).

Vraag 8

Vraag over Begroting 2024

Hoeveel extra financiële middelen zijn er nodig om de eigen provinciale website toegankelijk te maken naar oordeel van de Europese toegankelijkheidseisen score A?
Is er ruimte binnen de begroting (hoeveel) om hiervoor geld beschikbaar te maken?

Antwoord

Deze projecten maken onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma digitalisering. Voor het uitvoeringsprogramma is nog geen meerjarenoverzicht en -planning gemaakt. Dit komt door de stroeve start: verloop op de positie van programmamanager voor het uitvoeringsprogramma en krapte op de arbeidsmarkt. Wij werken nu aan dat meerjarenoverzicht. Dit geldt ook voor de toegankelijkheid van onze provinciale website. Op basis daarvan zal blijken of er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de uitvoering van de digitaliseringsstrategie.

Vraag 9

Vraag over Begroting 2024

Hoeveel extra financiële middelen zijn er nodig om alle provinciale websites te laten voldoen aan de Europese toegankelijkheidseisen?

Antwoord

Dit project maakt onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma digitalisering. Voor het uitvoeringsprogramma is nog geen meerjarenoverzicht- en planning. Dit komt door de stroeve start: verloop op de positie van programmamanager voor het uitvoeringsprogramma en krapte op de arbeidsmarkt. Wij werken nu aan dat meerjarenoverzicht. Op basis daarvan zal blijken of er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de uitvoering van de digitaliseringsstrategie.

Vraag 10

Vraag over Begroting 2024

Wat wordt er binnen de organisatie gedaan aan cyber security?
Hoeveel geld is hiervoor specifiek beschikbaar binnen de begroting?
Is dit voldoende om een veilig beleid te kunnen voeren?

Antwoord

De provincie Groningen neemt informatiebeveiliging (en cyberveiligheid) zeer serieus en beseft dat het risico bestaat dat de provincie getroffen wordt door een cyber- of IT-gerelateerd incident. In het 'beleidskader voor informatiebeveiliging' staat wat wij doen om de informatiebeveiliging en cyberveiligheid te waarborgen. Denk onder anderen aan het nemen van (technische en organisatorische) maatregelen, het verhogen van bewustwording en het uitvoeren van audits.

Dit is lastig om in geld uit te drukken. We hebben hier te maken met directe kosten zoals audits, bewustwording, hacktesten, risicoanalyses en ISO27001-certificering. Vanuit de digitaliseringsstrategie is hiervoor structureel € 80.000 beschikbaar. Daarnaast hebben we indirecte kosten die zich moeilijk laten kwantificeren zoals onderdelen van de fysieke beveiliging en bedrijfscontinuïteit welke opgenomen zijn binnen de bestaande begroting van die domeinen.

We blijven dus altijd alert om een veilig beleid te kunnen voeren. Als voorbeeld daarvan kijken we naar nieuwe EU-regelgeving die in ontwikkeling is, NIS2. Mocht uit impactanalyse van dit soort ontwikkelingen blijken dat er onvoldoende budget beschikbaar is, zullen we dit via de reguliere begrotingscyclus aanvragen.

Vraag 11

Vraag over Begroting 2024

Moeten er in 2024 nieuwe ICT software worden aangeschaft?

Antwoord

Jaarlijks wordt er gewerkt aan ambities/doelstellingen in de organisatie voor een mooiere provincie. De daarvoor benodigde informatievoorziening is daarvan het gevolg. Soms leidt dat ook tot aanschaf van ICT hard- en software. Ook hebben we te maken met een life-cycle van onze in gebruik zijnde systemen waarbij we periodiek dienen te vervangen om de continuïteit te kunnen waarborgen. Ook in dat kader zal er software en licenties daarvoor worden aangeschaft. Daarnaast wordt gewerkt aan het uitvoeringsprogramma digitalisering wat ook leidt tot aanschaf van ICT-software en licenties. Dat zal ook in 2024 zijn beslag krijgen.

Vraag 12

Vraag over Begroting 2024

Hoeveel en welke Europese subsidies worden er naar verwachting ontvangen in 2024?

Antwoord

Zie de indicator die we hierover hebben opgenomen in de begroting. Voor 2024 is de streefwaarde € 60 miljoen. Dit betreft de regionale EU-programma's EFRO, Interreg, Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) en Just Transition Fund (JTF). Daarnaast is de provincie Groningen in 2024 ook deelnemer in onder andere de EU-programma's Horizon, Erasmus en Connecting Europe Facility (CEF).

Vraag 13

Vraag over Begroting 2024

Waarom zijn bepaalde streefwaarden met betrekking tot communicatie/toegankelijkheid lager dan de huidige waarde?

Antwoord

Dit betekent dat we voldoen aan de vooraf gestelde streefwaarden.

Vraag 14

Vraag over Begroting 2024

Is het behalen van de KRW doelstellingen in 2027 een realistisch, ambitieus of ambitieeloos doel?

Antwoord

De doelen zijn in 2009 bepaald op basis van een 'pragmatische' aanpak (zowel landelijk als provinciaal). Bij deze aanpak is de uitgangssituatie de huidige toestand (de toestand in 2009). Van daaruit is nagegaan welke maatregelen (pakketten) genomen kunnen worden om een verbetering van de ecologische toestand te bereiken én is het effect daarvan ingeschat. Daarnaast zijn voor verschillende stoffen landelijke of Europese normen van toepassing.

Vraag 15

Vraag over Begroting 2024

Op basis van wat is bepaald dat het maximale aantal meldingen voor geur en geluidshinder maximaal 150 moet zijn?

Antwoord

150 is een arbitrair aantal, er is geen minimum of maximum aan het aantal klachten. Het aantal klachten zegt niet alles over de feitelijke situatie, het is één van meerdere indicatoren (naast bijv. de feitelijke milieubelasting). Het format van de begroting dwingt echter tot een getal. 150 wordt daarin als een indicator gezien. Het is goed als men klachten bij de overheid terecht kan, en die meldt, want klachten zullen er altijd zijn. Maar als het aantal hoog is, of jaarlijks hoger wordt, is dat wel een indicatie dat er mogelijk iets aan de hand is. Daarbij is gekozen, ook gezien de jaarlijkse aantallen uit het verleden, voor het aantal van 150.

Vraag 16

Vraag over Begroting 2024

Waarom is er enkel een indicator voor het aantal banen in totaal en niet ook specifiek op groene banen?

Antwoord

“Bij het opstellen van het nieuwe programma Economie en Arbeidsmarkt 2024-2027 zullen wij bij het definiëren van de nieuwe indicatoren aansluiten bij de provinciebrede discussie over indicatoren. Hierbij zullen wij waar mogelijk de verbinding zoeken met andere beleidsterreinen. Omdat nu nog niet bekend is welke indicatoren voor 2024 tot 2027 worden gehanteerd, vullen wij de streefwaarden van de huidige indicatoren met 'nader te bepalen'. Wij streven ernaar het nieuwe programma en de indicatoren in het voorjaar 2024 gereed te hebben.”
(Bron: <https://provgroningen.begroting-2024.nl/p8773/wat-willen-we-bereiken-en-wat-gaan-we-daarvoor-doen>)

Mits een heldere definitie van 'groene banen' gedefinieerd kan worden, is dit als indicator uitstekend op te nemen in de nieuwe economische visie waar op dit moment aan gewerkt wordt, en de daaruit voortvloeiende beleids- en uitvoeringsprogramma's. Uw Staten kunnen via de verschillende momenten die hiervoor in de planning voor het economische visieproces zijn opgenomen inhoudelijke input leveren. De keuze voor en invulling van indicatoren kan hier onderdeel van zijn.

Bijlage - Korting autonome taken Begroting 2024

Omschrijving	Budget	Reguliere kredieten				Middelen prijsstijgingen Cultuur 2023	Totaal
		Percentage 5%	Krediet vervallen	Deel aframen	Totaal		
Stuurgroep Water 2000+	7.300,00		7.300,00		7.300,00		7.300,00
Bijdrage STOWA	13.800,00		13.800,00		13.800,00		13.800,00
Advisering dossier gaswinning	100.000,00	5.000,00			5.000,00		5.000,00
Onderhoud wagenpark milieuteam	38.500,00	1.925,00			1.925,00		1.925,00
Provinciaal brandstoftransitieplan	100.000,00	5.000,00			5.000,00		5.000,00
Programmamanagement energie	50.000,00	2.500,00			2.500,00		2.500,00
Regionaal College Waddengebied	255.800,00	12.790,00			12.790,00		12.790,00
Bestuurlijke rol in het Waddengebied	135.000,00	6.750,00			6.750,00		6.750,00
Monitoring natuur en landschap	355.000,00	17.750,00			17.750,00		17.750,00
Innovatieve kwaliteitssprongen landbouw	200.000,00	10.000,00			10.000,00		10.000,00
Sparen ringwegen Stad Groningen	381.500,00	19.075,00			19.075,00		19.075,00
Sparen/ESFI-middelen ringwegen	953.300,00	47.665,00			47.665,00		47.665,00
Provinciale Meefinanciering	6.776.600,00	338.830,00			338.830,00		338.830,00
Verbeteren productiestructuur en econ. infrastructuur	192.100,00	9.605,00			9.605,00		9.605,00
Chemport/Groene chemie	150.000,00	7.500,00			7.500,00		7.500,00
Ondersteuning gemeenten t.b.v. acquisitieactiviteiten	88.000,00	4.400,00			4.400,00		4.400,00
Arbeidsmarktbeleid	381.600,00	19.080,00			19.080,00		19.080,00
Weekendbediening kunstwerken vaarrecreatie	20.700,00	1.035,00			1.035,00		1.035,00
Vrijetijdseconomie (VTE)	821.200,00	41.060,00			41.060,00		41.060,00
Internationale samenwerking	29.200,00	1.460,00			1.460,00		1.460,00
Incidenteel budget voor professionele kunst	266.600,00				0,00	13.330,00	13.330,00
Cultuureducatie met Kwaliteit incl. Culturele Mobiliteit	278.626,00				0,00	13.931,30	13.931,30
Provinciale Cultuurprijs	25.000,00				0,00	1.250,00	1.250,00
Procesbudget	168.278,00				0,00	8.413,90	8.413,90
Monitoring en evaluatie	34.000,00				0,00	1.700,00	1.700,00
Subsidieregeling Incidenteel Cultuurbudget	455.000,00				0,00	22.750,00	22.750,00
Het Gastconservatorschap	110.000,00				0,00	5.500,00	5.500,00
Cofinancieringsbudget nieuwe ontwikkelingen	130.000,00				0,00	6.500,00	6.500,00
Subsidiering. Impuls vernieuwing klassieke muziek	65.000,00				0,00	3.250,00	3.250,00
Stimuleren implementeren codes	40.000,00				0,00	2.000,00	2.000,00
Provinciale Vrijwilligersprijs Cultuur	10.000,00				0,00	500,00	500,00
Budget Archeologie	25.000,00	1.250,00			1.250,00		1.250,00
Versterken erfgoedsector	418.000,00	20.900,00			20.900,00		20.900,00

Omschrijving	Budget	Reguliere kredieten				Middelen prijsstijgingen Cultuur 2023	Totaal
		Percentage 5%	Krediet vervallen	Deel aframes	Totaal		
Subsidierereg. Vernieuwing vaste presentaties erfgoed	250.000,00	12.500,00			12.500,00		12.500,00
Werkbudget ERL	110.100,00	5.505,00			5.505,00		5.505,00
Flexibel budget Sport	200.000,00	10.000,00			10.000,00		10.000,00
Stimuleringskrediet omgevingsbeleid	23.000,00	1.150,00			1.150,00		1.150,00
Groene initiatieven	85.000,00	4.250,00			4.250,00		4.250,00
Provinciale middelen leefbaarheid krimp	1.000.000,00	50.000,00			50.000,00		50.000,00
Jongerenparticipatie	35.000,00	1.750,00			1.750,00		1.750,00
Advertentiekosten algemeen	145.300,00	7.265,00			7.265,00		7.265,00
Bestuurs- en directiezaken	41.600,00	2.080,00			2.080,00		2.080,00
Communicatiekosten	198.200,00	9.910,00			9.910,00		9.910,00
Relatiemanagement/Lunch/Diners	137.600,00	6.880,00			6.880,00		6.880,00
Groningen Promotie Overleg	86.200,00	4.310,00			4.310,00		4.310,00
Representatie/Lobby Den Haag	150.000,00	7.500,00			7.500,00		7.500,00
Flexibele concernpot	724.300,00	36.215,00			36.215,00		36.215,00
Proceskosten	2.400,00		2.400,00		2.400,00		2.400,00
Informatiebron juridisch	125.400,00	6.270,00			6.270,00		6.270,00
Enveloppen	4.300,00	215,00			215,00		215,00
Porto	63.600,00	3.180,00			3.180,00		3.180,00
Koeriersdiensten	21.200,00	1.060,00			1.060,00		1.060,00
Apparatuur postkamer	8.200,00	410,00			410,00		410,00
Uitrijkaarten	10.400,00	520,00			520,00		520,00
Abonnementen diverse kranten	2.700,00		2.700,00		2.700,00		2.700,00
Repro	21.200,00	1.060,00			1.060,00		1.060,00
Apparatuur documentreproductie	38.500,00	1.925,00			1.925,00		1.925,00
Papier voor documentreproductie	31.800,00	1.590,00			1.590,00		1.590,00
Documentcreatie door externen	13.200,00	660,00			660,00		660,00
Documentreproductie door externen	13.300,00	665,00			665,00		665,00
Apparatuur reproductie variabel	28.300,00	1.415,00			1.415,00		1.415,00
Diverse controles	57.700,00			7.700,00	7.700,00		7.700,00
Extern advies treasury	100.000,00			10.000,00	10.000,00		10.000,00
Diverse organisatiekosten	19.600,00	980,00			980,00		980,00
Totaal	16.823.204,00	752.840,00	26.200,00	17.700,00	796.740,00	79.125,20	875.865,20

Besparing per jaar 2024 t/m 2027	800.000,00
Verschil:	75.865,20
Inzetten voor:	
1) Knelpuntenpot	37.932,60
2) Provinciale Meefinanciering	37.932,60
	<u>75.865,20</u>